

Luchmajor

Número 67. Abril 87

de pinte en ample

Preu: 90 pts.

L'ESCORXADOR MUNICIPAL S'HA ADJUDICAT

**SUPERDERESA, UNA ALTRA VICTIMA
DE LA INSEGURETAT CIUTADANA**

OFERTES ESPECIALS PER A LES FESTES DE PASQUA.

*Melicotó 1 kgr.	99 pts.
*Kellogg's 500 grs.	316 pts.
*Farina NOMEN 1 kg.	70 pts.
*Aprimadors.	191 pts.
*Paella 5 persones.	259 pts.
*Aigua Font Sorda 4 litres.	63 pts.
*Skol pack -6.	186 pts.
*Pintura 10 kgs.	950 pts.
*Paper higiènic 6 rodells.	87 pts.
*Netejador de mobles Poliglas.	142 pts.

Ho trobarà tot per fer les panades i rubiols, des de
l'aprimador fins a la farina
I pensau amb els confits per a les caperutxes.
BONES FESTES!

SUPER DERESA

Avd. Caballero Ramón Santmartí, s/n.

Esq. San Francisco - Telf. 66 01 78

• LLUCMAJOR •

Llucmajor
de pinte en ample

Revista mensual.
Depòsit Legal PM 350-1981.
Any VI

EDITA:
Obra Cultural Balear de
Llucmajor.

INFORMACIO I
PUBLICITAT:
Carrer Esperança, 2
(Llucmajor)

DIRIGEIX:
Catalina Font.

COL.LABOREN:
Joana Artigues
Francisca Barceló
Ignasi Barceló
Miquel Barceló
Jordi Bayona
Miquel Bezares
Francisca C. Cabot
Francisca Capellà
Miquel Cardell
Joan Clar
Joan Contestí
Bartomeu Font
Joana Font
Càndida Gamundí
Antoni Garau
Catalina Garau
Maties Garcias.
Miquel Janer
Coloma Julià
Antoni Llompert
Miquel Mascaró
Maties Mut
Miquel Mut
Guillem Oliver
Jaume Oliver
Margalida Palou
Sebastià Rubí
Miquel Sbert
Tomeu Sbert
Catalina Serra
Joan Socias
Arnau Tomàs
Jaume M. Tomàs
Pere F. Torrents
Francesc Verdera

SECCIO ESPORTIVA:
Coordinador:
Joan Quintana

Col.laboren:
Joan B. Garau
Jaume Manresa

FOTOGRAFIES:
M. Clar
Fermín
C. Julià
Mut Fotos
Antoni Monserrat
Antoni Oliver

IMPRIMEIX:
Edicions Manacor S.A.
Ronda del Port, 60

El pensament de la
Revista s'expressa només a
través de l'Editorial.

L'Obra Cultural Balear a S'Arenal

La fundació i presentació d'una delegació de l'Obra Cultural Balear a S'Arenal és una dada a tenir molt en compte a l'hora de valorar la realitat social i cultural d'aquesta població. Que un grup de gent s'apleguin per tirar endavant un projecte d'animació cultural i de cohesió social enmig d'un panorama més bé desèrtic pel que fa a actuacions d'aquest tipus és una mostra de molt de coratge i valor. Per això hauria de merèixer el beneplàcit, l'estímul i el suport de tothom que hi coincideixi mínimament. Com és natural, en nom de tot el municipi, també de l'Ajuntament. I, per desgràcia, no ha estat així. Com expliquen els mateixos protagonistes de la petició de subvenció, a través de la secció de cartes, la resposta de l'Ajuntament ha estat inadequada i poc elegant. Vol dir això que l'actual consistori té un programa vertaderament cultural alternatiu al de l'O.C.B.? Han passat quatre anys i fins ara no l'hem vist! Vol dir que als membres del govern municipal no els interessa la promoció a l'acció cultural entre la gent de S'Arenal? No volem ni pensar-ho, per més que ens ho temem.

La realitat és que una població amb les característiques de S'Arenal necessita d'iniciatives especials que li donin caràcter de poble, de comunitat, i que hi promoguin un ample programa cultural. Especialment sensibles cal ésser-hi pel que fa a la promoció de la llengua dins una zona majoritàriament castellano parlant. També s'hi ha de resoldre la manca d'equipaments públics: locals de reunió, sales de conferències, teatre, etc.

Es evident que la delegació de l'Obra per si sola no resoldrà tots aquests problemes. Això són reptes dels poders públics.

Però iniciatives com l'O.C.B. poden ajudar-hi per una sèrie de raons: és una entitat de principis clars, neix des de baix a partir de la gent inquieta i dinàmica, promou iniciatives molt diverses. En definitiva, crea poble i la cultura.

Es una llàstima que aquest Ajuntament que acaba no ho vegi així.

Casa de la vila.

CASA DE LA VILA
COMISSIO DE GOVERN
DEL 2-3-87

OBRES IL·LEGALS

S'acordà requerir en Sebastià Ramon Marc, en representació de l'hotel Luna Parck, perquè en un termini d'un mes comenci a enderrocar les obres realitzades sense llicència municipal.

Per la mateixa causa també s'obrirà expedient de demolició als següents propietaris: Srs. Serra-Amengual, Martí Garau, Clar-Caldentey, Barceló Noguera, Gallardo Fuentes, Alarcón Segura, Mejías Díaz Garau Fullana, Barrancos Alcalá, Martín López, Filori Noguera, Pareja Hidalgo, Miralles Mesquida, Font Ribas, Cardell

Rubí, Rincón Cabrera i Bordoy Barceló, igualment amb un mes de termini perquè tomin el que s'ha construït il·legalment a les respectives finques.

ALTRES ACORDS

Editar un sol fulllet dels pregons de les festes patronals de l'Estanyol pel preu de 166.000 ptes. els 1.500 exemplars.

Autoritzar una despesa de 445.000 ptes. per a les carrosses i comparses participants a Sa Rúa.

Gestionar la retirada de fems de les immedia-

cions de l'Arenal que s'han anat acaramullant.

A. Tomàs
490 MILIONS DE PRESSUPOST

A l'hora de tancar l'edició del mes d'abril, el consistori, en sessió plenària, va aprovar el pressupost municipal de 1.987, que puja a un total de 493.581.715 ptes., un 14 o/o més elevat que el de l'any passat. El pressupost d'inversions fa un total de 103.200.888 ptes.

El mes que ve tractarem el tema amb més profunditat.

Recital de cant Coral a la Capella de la Caritat

El passat 7 de Març, va tenir lloc un recital de cant coral a la Capella de les Monges de la Caritat. Els corsos que hi participaren foren la Coral "Es Taller" i la de Bunyola, actuant mitja part cada una. El fet musical, l'hem d'agrair a l'Associació de Corals de Mallorca, que inclouren a Lluçmajor dins el cicle de "Música sacra", que han duit per tota Mallorca.

Es de remarcar la manca d'assistència i participació del públic llucmajorer. Sort, que el coro que des-

cansava mentre l'altra cantava, feia "bulto". L'acte va ésser molt interessant. La Coral "Es Taller" és molt jove i es nota que comença; és un gran encert fer-la cantar amb la de Bunyola, així agafa experiència i l'acte queda redó.

D'aquest darrer coro, s'hauria de dir que només per escoltar els baixos, valia la pena perdre una hora. Es veu un coro fet, compensat i amb il·lusió, i així sempre surten actuacions redones. Llástima p'els qui no pogueren anar-hi!!

Exit i participació en la setmana cultural de L'Institut

No cal dir que l'acceptació general d'aquestes activitats ha estat destacable. La possibilitat de completar les ensenyances i activitats habituals dels programes de Batxillerat i COU amb tot un seguit de tècniques i coneixements normalment no tenguts en compte per l'escola sempre és ben rebuda.

La setmana cultural ha estat possible gràcies a les col·laboracions econòmiques dels Ajuntaments de la rodalia. En concret, Algaida, Porreres i Montuïri han aportat 15.000 ptes.; Campos, 25.000; Ses Salines, 50.000; Lluçmajor 75.000; Santanyí, 160.000. L'Associació de Pares hi ha donat 25.000 ptes. Capítol apart mereix l'aportació de l'empresa Il·lucmajorera PREFAMA, que ha donat un total de 200.000 ptes. a l'Institut per a activitats culturals i educatives, la mitat de les quals ha anat destinada a la setmana cultural de 1.987.

A mitjan mes de març, l'Institut "Maria A. Salvà" va celebrar la tercera edició de la setmana cultural, que enguany ha quedat centrada en tres jornades molt intenses. L'objectiu d'aquesta setmana cultural és completar la tasca docent ha-

bitual amb un conjunt d'activitats complementàries el més diversificades possible.

El programa d'activitats oferides enguany ha abastat des de la projecció de tres pel·lícules de cinema fins a dues representacions teatrals a càrrec de "Taula Rodona" i actuacions musicals amb el grup "Coanegra". No hi ha faltat, tampoc, tot un conjunt de tallers de tres dies de duració i de temàtica ben variada: cuina, informàtica, ceràmica, serigrafia, fotografia, dansa, moda, disseny i mecànica. També hi ha hagut conferències a càrrec de la historiadora Maria Barceló, el pedagog Jaume Oliver i el periodista Andreu Manresa.

CONFERENCIA DEL BISBE DE MALLORCA

Com a preparació de la Setmana Santa i amb vistes a la culminació de la Quaresma, com en altres pobles, la parròquia de Lluçmajor ha celebrat un cicle de conferències entre els dies 1 i 3 d'abril. Hi han participat el Vicari Episcopal, Mn. Joan Bestard, i el Bisbe de la diòcesi, Mn. Teodor Ubeda. El tema comú de les dis-

sertacions ha estat l'anàlisi del sentit i la funció de la comunitat parroquial.

Per la seva banda, el convent de Sant Bonaventura, des del 9 a l'11 d'abril també tindrà el seu cicle de conferències quaresmals. Hi intervindrà el pare fran-

ciscà Llorenç Garrí.

Com és habitual per aquestes dates també hi haurà processons els dies del Ram (una en el Convent i una altra a la Parroquia), el Dijous i el Divendres Sants i el Diumenge de Pasqua.

NOTA DE LA REDACCIÓ

Comunicam als nostres subscriptors i lectors que hem reeditat el n.1 de "Llucmajor de pintre en ample", fa temps que aquesta era la nostra intenció, perquè com molts sabeu que aquest primer exemplar es va exhaurir el setembre de 1.981 i això impedia que alguns col·leccionistes no poguessin fer les enquadrernacions oportunes. N'hem reeditat 150 exemplars i els trobareu el mes d'abril als llocs de venda habitual per preu de 200 ptes. Els podeu demanar per correu.

També volem puntualitzar que si algú té s'interès en uns números determinats que per causes externes a nosaltres no li han arribat que ens ho comuniqui i els remetrem el més aviat possible.

Començaren les obres de la carretera S'Arenal - Llucmajor

Les obres de millora a la carretera S'Arenal-Llucmajor han començat a bon ritme. Les excavadores i demés maquinària estan ja obrint pas i netejant els terrenys dels que seran els nous trams del futur traçat de la carretera.

Més que una reforma, tot pareix indicar que, quan finalitzin els treballs, ten-

drem una carretera nova.

El pressupost és considerable, molts de milions de pessetes ja que pareix ésser que tant els responsables del M.O.P.U. com els de la Conselleria d'Obres Públiques no escatimen esforços ni recursos per a dotar el Migjorn d'una excel·lent xarxa de comunicacions.

SUPERDERESA, UNA ALTRA VÍCTIMA DE LA INSEGURETAT CIUTADANA

El passat 17 de Març a les nou i uns minuts es va produir un fet del qual l'endemà en va parlar molta gent.

S'havia produït un robatori al Supermercat Deresa. Dos individus, un armat amb un guinavet i l'altre amb una pistola agafaren al director comercial de l'empresa Francesc Vidal i Tomàs exigint-li els doblers que havien fet durant el dia, unes 300.000 pts.

Al parèixer ho trobaren poc, i el volien obligar a que els en donàs més, però davant la inexistència de més doblers al local van haver de claudicar i acceptar els fets, moments en que va haver-hi una gran tensió entre ells.

No devia interessar-los res més que els doblers perquè no se'n dugueren res del Supermercat.

A fi de poder assegurar-se la reraguarda van "dialogar" amb En Francesc dient-li que el fermarien i que llavors telefonarien a ca seva perquè l'anassen a desfermar, però sortosament van arribar a l'acord que per no assustar els de casa el fermarien fluix i que no es desfermaria fins que fes una estona que se n'haguessin anat.

Devien tenir el cotxe lluny d'allà perquè prop del portal no n'hi havia cap ni es va sentir cap remor de motor en aquells moments.

Per altra banda, aquells individus són molt mal de reconèixer perquè duïen el cap tapat amb uns calçotets i una gorra, encara que un era petit, de cabells escalcinats i que per la veu pareixia d'uns 35 anys. L'altre era més gran, més o manco feia 1'75 d'altària i tenia uns 25 anys.

Dia 18 al matí va ésser trobada la bossa buida on hi havia hagut els doblers. L'havien trobada uns nins al Camí de Galdent a la sortida del poble.

15 dies després, al moments de tancar la redacció no s'ha tornat a saber res d'aquells individus.

Hem de tenir present que la carretera S'Arenal-Llucmajor enllaçarà amb l'autovia de prolongació de l'autopista de l'aèrport i que, després d'arribar a Llucmajor, connectarà amb la carretera de Campos, que s'obrirà al tràfic abans de l'estiu.

Per altra banda no podem deixar de citar la recent decisió del Consell de Govern de la Comuni-

tat Autònoma que donà el vist i plau a destinar nou-cents milions de pessetes al projecte de sanejament de la zona costera de Llucmajor. Es tracta d'una realització ambiciosa que solucionarà qualsevol problema d'infraestructura del super saturat litoral llucmajorer.

S'Arenal

II Trobada de S'Arenalers antics

Tomeu Sbert.

Constituí una diada alegre i entranyable la celebració de la "II Trobada d'Arenalers antics". Una iniciativa que tingué l'any passat l'Associació de Veïns que presideix Antoni Martí, va cobrant força i duu el camí de convertir-se en una espècie de festa que ja tindrà un lloc cada any. Es un dia on creix l'amistat, és l'encontre de gent de totes les classes socials però que temps enrera, han vist caminar i a més han participat en el fabulós creixement arenaler, una zona que de tenir només pescadors i trencadors avui és un centre important del turisme mundial.

La trobada d'arenalers estigué presidida pel batle de Llucmajor, Antoni Zanoquera, juntament amb Joan Perelló, delegat de l'alcaldia. Antoni Galmés pronuncià un parlament o pregó, fent elevat nombre de cites sobre persones que eren s'arenalers antics, però que ja moriren. Galmés feu oportunes comparances entre S'Arenal antic i s'Arenal d'ara. Tot seguit, Joan Fageda, actualment regidor de Ciutat també pronuncià un parlament, destacant que ell se sent s'arenaler de tots els estius, ja que estiuja amb la seva família a Cala Blava.

Foren distingides amb dos preciosos rams de flors, les dues senyores assistents més antigues, resultant esser Aina Sastre Tomàs i Sebastiana Tomàs Monserrat.

Una placa al dos arenalers més antics, d'entre els assistents, essent Gabriel Amenual Quetglas "S'estanyer" i Rafel Guasp Torrens "Bastilla". Una placa també a Pere Canals, com a testimoni de gratitud per la seva especial col.laboració a la diada. Per altra part Sebastià Barceló entregà al batle Zanoquera un trofeu com a prova d'agraïment per haver ajudat a la celebració d'uns actes esportius organitzats per "Falcons de Mallorca". Agraïm el detall de Barceló tingut amb aquest informador.

I després d'un succulent dinar en el saló del Club Nàutic vell, sota la direcció de Josep Gual, actuacions artístiques a càrrec d'Antoni Juan amb les seves cançons melòdiques, Joan i Tomeu, grup musical que també estrenaren unes gloses titulades "Altres Temps a S'Arenal". Uns versos d'en Tomeu Sbert titulats "II Trobada d'Arenalers". Unes improvisades notes poètiques del Dr. Rosselló Barbarà i finalment parlamentes del coordinador organitzatiu Antoni Martí i del batle Llucmajorer Zanoquera Rubí.

COMISSIO DE GOVERN: La Comissió de govern llucmajorera acordà sollicitar de la Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, l'ajardinament i enllumenat de la ronda de l'autovia a Cala Blava, creuer amb la carretera de Llucmajor a S'Arenal (devo-

ra la benzinera d'en Clar).

L'Ajuntament de Llucmajor es compromet al seu manteniment. Joan Perelló, tinent de Batle, ens digué que el conseller Jeroni Sáiz ja se n'ha adonat i quasi segur que la millora es durà endavant.

DIRECTORS D'HOTEL. Al saló de congressos dels hotelers, al carrer Marbella, tingué lloc la celebració d'unes "jornades sobre Organització, Gestió i Direcció de l'Empresa Hotelera". Assistència de gent vinguda de Madrid i presència d'elevat nombre de directors d'hotel de Balears, sota la coordinació de Bartomeu Martí Puigserver, delegat a les nostres illes, de l'Associació Nacional de Directors d'Hotel. Conferències de Daniel Gutiérrez, Manuel Figuerola i Jesús Felipe Gallego. La temàtica principal fou la planificació i control organització econòmica i financera, política de personal, unitat d'explotació i altres coses pròpies del que han de fer els respectius directors regint les indústries hoteleres. Presència així mateix del conseller de turisme, Jaume Cladera.

CENTRE DE SERVEIS O POLIGON. S'ha estat parlant de la construcció i posta en funcionament d'un Polígon Industrial o Centre de Serveis, que estaria ubicat prop de l'actual depuradora d'aigües brutes, devora, quasi, el que serà un important "Agua Park". Problemes d'ubicació, estan aconseguint

que l'assumpte estigui aturat i poc definit que el projecte es dugui endavant. Al menys per ara...

NOU CAP TECNIC. Joan Villalonga Sans, és el nou cap tècnic de l'oficina de S'Arenal de Comunicacions, Correus, Telègrafs i Caixa Postal. Villalonga Sans ve a substituir al nostre bon amic Guillem Enseñat Alemany, el qual es jubilà.

Desitjant el millor al nou cap tècnic Villalonga, agraim públicament els bons serveis i la bona disposició sempre trobada en la persona de Guillem Enseñat.

ELECCIONS. Noms i més noms sonen com a inclosos entre les diferents candidatures a presentar-se a Llucmajor i a Ciutat. Noms de gent que viu a S'Arenal, hi ha moguda. El proper nombre de la nostre revista, ja se sabrà amb certesa qui és qui ha d'anar amb possibilitats o no d'ocupar un lloc com a regidor.

MIS PLATJA DE PALMA. Dissabte dia 4, elecció de "Mis Platja de Palma" a les instal·lacions del "Riu Center". Cap d'organització Pere Salas i col.laboració especial de l'Associació d'Hotelers. Bellesa, elegància i joventut. "Mis Platja de Palma" una simpàtica i atractiva festa.

sa teulera

CENTRES - RAMS DE NUVIA

PLANTES - CORONES

Carrer Campos 80 - Tel. 66 01 76

Plaça Espanya, 45 - Tel. 66 13 59

FOTO CLAR
Perfumeria

Reportatges, Fotos d'estudi
carnets. . .

OFERTES EN CAMERES FOTOGRAFQUES
VENDA DE CARRETES. . .

C/. Nou, 8 - Tel. 66 06 32 (LLUCMAJOR)

Catalina Socias n'es la presidenta

L'obra Cultural inicia les seves activitats a S'Arenal

Na Catalina Socias i Salvà, nada a Lluçmajor però resident a S'Arenal des de fa 15 anys, ha estat elegida presidenta de la nova delegació de l'Obra Cultural arenalera. A través de les seves paraules hem pretès acostar-nos a la realitat social i cultural d'un poble difícil i que per a molts només sona a turisme, estiu i hosteleria.

- Com va sorgir la idea de fundar l'OCB a S'Arenal?

- Des de fa temps uns quants arenalers ja n'érem socis, però no teníem delegació en el nostre poble. Com que consideràvem que era necessari dotarlo d'un grup cultural, des del febrer passat, fèrem passes i reunions i decidírem constituir-nos en delegació de l'OCB a S'Arenal.

- Quina gent la formau?

- Per ara, abans de fer-ne la presentació pública, ja tenim 22 socis.

- A part de tu, qui més forma la Junta Directiva?

- La secretària és na Rosa B. Mollà, la tresorera n'Adelfina Pérez i com a vocals hi figuren en Joan A. Sales, en Joan Ferrer, na Joana Bover, na Consol Aznar, na Ma. Dolores Rodríguez, na Bel Mut i en Xim Mollà.

FER POBLE I FER

CULTURA

- Quins són els objectius de l'associació?

- En primer lloc els que defineixen tota l'OCB: la defensa, el foment i la difusió de la llengua i la

cultura de Mallorca. En segon lloc, crear dins S'Arenal consciència de poble. Volem integrar tot S'Arenal per damunt de les divisions que imposen les barres de dos Ajuntaments.

- Com pensau concretar el programa d'activitats?

- Per a celebrar la presentació, divendres dia 3 hi haurà una taula rodona per analitzar la situació cultural a S'Arenal. Hi estan convidats portaveus dels Ajuntaments de Palma i Lluçmajor, de l'Associació de Veïns Son Sunyer i de la d'Hotelers. Hi assistirà el president de l'OCB Ignasi Ribas. L'endemà hi ha activitats infantils (cercavila, pintada a l'asfalt) i recital de música i ball.

- I per més envant?
- Pensam celebrar la festa del llibre amb con-

ferències dels escriptors Miquel Rayó i Antoni Galmés, col·laborarem en la premsa local, volem organitzar una mostra de teatre infantil i potenciar els cursos de català. També defensarem unes úniques festes per a tot S'Arenal i una millor atenció dels Ajuntaments pel que fa a la falta de programació i infraestructura cultural.

UNA MAJORIA CASTELLANOPARLANT

- Quina acceptació pensau tenir?

- Sabem que la nostra feina l'hem de plantejar a llarg termini (3-5 anys). A S'Arenal la feina cultural no és gens fàcil. Per una banda, com deia, no som un poble amb consciència de si mateix. Per una altra, la majoria de la població és castellanoparlant i poc sensibilitzada culturalment. Això ens pot provocar algunes hostilitats per mor de la llengua que emprarem habitualment.

- De tota manera dins la Directiva hem vist que hi ha gent amb llinatges forasters...

- Certament hi ha una minoria, que esperam que cresqui, de joves de procedència no mallorquina i de famílies castellanoparlants que han decidit integrar-se plenament dins la societat mallorquina. Per això parlen, encara que sigui amb dificultats, el mallorquí i l'aprenen, l'estudien i participen en la vida cultural amb molt d'interès.

- Per acabar, ja teniu local social?

- De moment ens reunim davall l'església, compartint el local amb el Club de la tercera edat, la banda de trompetes i les "majorettes". La veritat és que de vegades hem de fer equilibris per poder-hi quebre tots sense fer-nos nosa.

MATIES GARCIAS

CENTRE DE PREPARACIÓ MATERNAL

Gimnàstica, projecció d'audiovisuals i xerrades
Tot per al benestar psíquic
i físic de l'embarassada

C. Rigo núm. 73 (Lluçmajor)
Tel. 66 24 90 (dimarts i dijous horabaixa)
66 17 98 (particular)

Després de quasi vuit anys

L'escorxador està adjudicat

A la fi i després de quasi vint anys s'ha arribat a acabar l'escorxador municipal, una obra de més de trenta milions de pessetes que va començar el primer Ajuntament democràtic de Lluçmajor mitjançant el regidor Francesc Adrover i que, una vegada acabada la seva legislatura, va seguir en Miquel Martí que havia passat a formar part del Consistori a les darreres eleccions municipals i que després, per uns problemes que molts sabreu, va deixar

pagesos per tenir bon anar a matar els xots i millor si també hi poguéssim sacrificar bous i porcs.

-Com varen reaccionar els altres components del Consistori quan saberen la idea?

-En el primer moment els va venir un poc de nou, però després d'haver-ho discutit una temporada a qui més qui manco li pareixia positiu.

-Quina feina s'hi va fer?

-Noltros vàrem fer els

vèiem que ens havíem d'anar i no teníem temps de deixar concretada la situació de l'escorxador.

Ara bé, sempre pensàvem que l'Ajuntament havia de ser el puntal, ja que ho féiem pel poble i amb la col.laboració d'un grup de pagesos que s'hi hauria dedicat.

-Els pagesos de Lluçmajor podeu tenir avantatges amb aquest escorxador?

-L'avantatge no sé si el podem tenir perquè fuig del que havíem pensat tot d'una, ara ho han cedit a uns senyors que encara no han dit que és el que volen fer o el que tenen intenció de fer. Mentre no diguen això és el nostre tauler, si vos adaptau a això podeu dur els xots aquí, no sabem si serem beneficiats o perjudicats.

-Què trobau del fet que s'hagin emprat quasi quatre anys per enllestir el que vltros havíeu deixat?

-Jo només hi veig que quan l'Ajuntament va entrar fou un dels punts que mirà manco i quan s'han entemut han passat quasi quatre anys. Per ventura va ser un dels punts que no preocupaven en aquell moment al Consistori que va entrar, i a lo millor no sabia ni tenia idea de perquè havien de fer un escorxador d'aquesta manera i fins que els han dit "a això no ho acabareu" no han fet res.

Es una llàstima perquè en tres o quatre mesos s'hagués pogut posar en marxa; no hi havia tanta de feina.

MIQUEL MARTÍ.

-Com va ser que vos encarregàreu de l'escorxador?

-Dins el Consistori que érem no n'hi havia cap que sabés què era un escorxador i més així com s'havia muntat aquest, i jo ja tenia experiència perquè fa molts d'anys que en tenc i era lògic que si a dins el consistori hi hagués un element que se n'entenia un poc i sabés que era i la seva funcionalitat, se n'en-

carregàs.

I jo vaig voler agafar la responsabilitat perquè era una feina que l'entenia.

-Com el trobareu?

-Jo primerament quan em vaig fer càrrec de l'escorxador em vaig trobar que només s'havia fet l'obra i no hi havia permisos, ni n'hi havia damunt el pla general, com que aquest no estava aprovat, la zona que s'havia de menester de protecció a l'escorxador, perquè aquest no pot estar a menys de 2.000 mts. d'un nucli urbà, i, a Mallorca, la Comunitat Autònoma va reduir aquesta distància.

Miquel Martí.

-Què hi féreu?

-Lo primer que vaig fer va ser posar-me en contacte amb la comissió provincial de sanejament que dicta les normes i quedàrem d'acord en què un dia venguessin i després de molt de "tira i amolla" amb els senyors el dia que vengueren, ens posàrem d'acord i es va poder aprovar el pla general.

Així fou una passa molt important perquè era la que més ens aturava.

Després me trobà que a l'escorxador només se n'havien encarregat d'executar les coses més importants i va faltar l'asfaltar el recinte, fer una planta de desinfecció de camions de bestiar, perquè només n'hi havia una per camions de carn, un moll de descàrrega de bestiar, posar el quadre de mandos dins la zona dels "lavabos" i tirar un cable cap a les màquines, posar la bàscula automàtica per pesar connectar a la xerxa

"S'ha adjudicat a la Cooperativa de Porreres"

l'escorxador i passà a encarregar-se'n en Bernat Tomàs.

No hi ha res millor que, per contar tota la història d'aquesta obra-reforma des del començament fins que s'ha acabat, sien els mateixos regidors que s'encarregaren de dur-la endavant els qui ens contin tot el que es va fer.

Des d'aquí vull donar les gràcies a tots ells per la seva col.laboració.

FRANCESC ADROVER.

-Com va ser que va sortir la idea de fer un escorxador comarcal?

-Quan estava jo a sa comissió d'urbanisme i a sa d'agricultura, vaig tenir sa

corrals nous, un descarregador per camions i un altre de més baix per furgonetes, dues cambres frigorífiques que estan lligades a l'escorxador, un lloc pels menescals, uns "lavabos", un lloc per vestir-se, i un altre lloc, que és obligatori, per si hi ha cap animal dubtós, poder-lo observar.

Estava quasi a punt d'inaugurar-se quan noltros el deixàrem.

-Què preteníeu aconseguir amb l'escorxador comarcal?

-Tota la intenció sortia per veure si podíem animar un poc l'agricultura i l'agricultor, perquè ja començàvem a estar un poc cansats que per tot sempre ens fessin la vida impossible, entre totes les coses, i a veure si podíem aconseguir a través de la cooperativa que hi havia, ja que érem un grup més o manco important, dur noltros mateixos la carn a l'escorxador i comercialitzar-la, i no haver d'anar cada vegada a Palma.

-En un principi, quan estàveu dins l'Ajuntament, segons vltros, qui havia d'esser l'encarregat de gestionar l'escorxador?

-Aquí ens havíem aturat un poc per la senzillera raó que uns mesos abans

Francesc Adrover.

idea de dir que hauríem de reformar l'escorxador. Però que aquesta mateixa reforma hauria de servir per donar força a Lluçmajor, als animals, i als

d'aigües brutes, instal·lar el forn crematori i fer l'edifici per posar-li, que tampoc estava dins del primer projecte.

I així passaren quasi dos anys i l'escorxadador va quedar acabat, només faltava posar-lo en marxa.

-Per què no volguéreu fer els tràmits necessaris per obrir-lo?

-Degut a que no ens entenguérem amb el batle, perquè ell tenia unes idees i noltros en teníem unes altres i vàrem presentar la dimissió de tots els nostres càrrecs.

Després me varen oferir si volia seguir encarregant-me de l'escorxadador, però una persona que presenta la dimissió de tots els seus càrrecs llavors no s'ha d'encarregar d'una cosa específica, i jo vaig dir que no era ètic estant a l'oposició tenir la responsabilitat de posar-lo en marxa, que crec que era una cosa bastant responsable.

-Quina és la vostra opinió d'així com ha acabat tot?

-A l'escorxadador, al final l'han arribat a posar en marxa amb la idea que jo els havia donat. Jo sempre vaig dir que l'escorxadador s'havia de posar en marxa amb una empresa privada perquè la maquinària que hi ha és molt delicada i no pot ser manejada per personal de l'Ajuntament, encara que tenguís molta de confiança amb aquest personal.

També he dit sempre que si l'escorxadador no costa cap duro a l'Ajuntament i hi ha una empresa que sia capaç de fer-lo funcionar, donar un servei al poble i conservar-lo, l'Ajuntament se pot donar per satisfet, i, en aquest cas pareix que encara se'n treuen doblers; jo ho trob un "10" si aquesta empresa ho fa.

Ara jo sé que els carnisers joves estan molt disgustats i diuen que és una animalada que no els hagin reunits a ells abans de donar-ho a una cooperativa de defora, i que, segons ells, haguesin fet una cooperativa per poder-ho explotar i no els han donat opció a fer-ho.

Això, particularment, trob que està molt mal fet.

-De quina manera vos

va afectar la polèmica de la bàscula, que deien que la t'nfeu vos...?

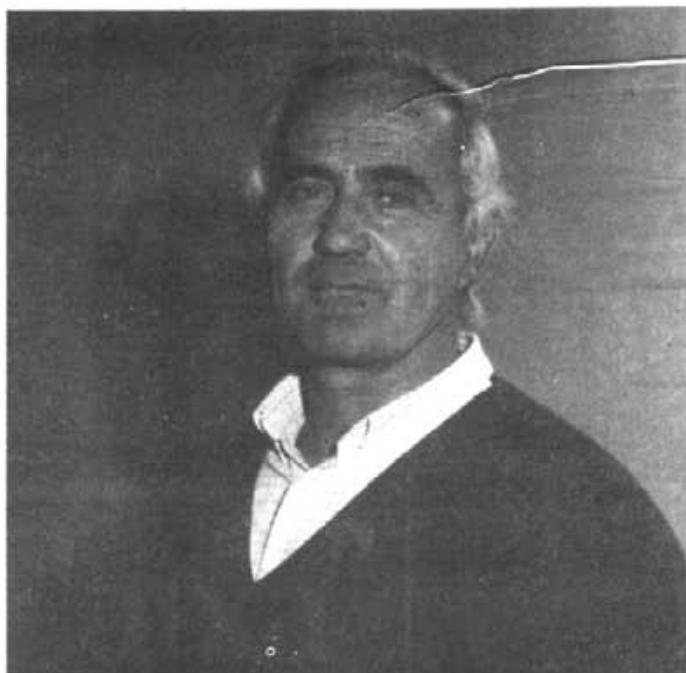
-Jo no sabia tant, però si volen descobrir res de la bàscula que vagin a en Cañellas de "Distribuidors Cairi" i li demanin si la bàscula era nova o no; puc dir que va arribar embalada a Lluçmajor, directament de la fàbrica.

El que passa és que a "Cárnicas Semar" n'hi ha una de ben germana, però si qualcú té cap dubte que vagi al distribuïdor i li aclarirà.

Amb això puc fer contrari al qui alena. I com que jo era el responsable vaig demanar un parell de pressuposts i encara són a l'Ajuntament, i vaig comprar aquesta bàscula perquè estava segur que aniria bé degut a que feia tres o quatre anys que jo en tenia una.

-Per quin motiu, com a cap del Grup Mixt, presentàreu la moció de censura a un ple quan en Bernat Tomás duia un estudi fet?

-Noltros la vàrem presentar perquè feia set o vuit mesos que s'encarregaven de l'escorxadador i no havien fet res. Noltros ho férem perquè es moguessin i perquè una obra de tants de milions aturada és una animalada, i ells, quan veren la moció de censura va ser quan s'avançaren a dur l'estudi fet, i si noltros no haguéssim presentada la moció, encara no hauria anat a aquell ple.

Bernat Tomás.

BERNAT TOMÁS.

-Per quin motiu agafàreu el tema de l'escorxadador?

-Quan en Miquel Martí el deixà va succeir que el grup mixt era una sèrie de gent que tenia unes feines determinades i les deixaren a totes i qualcú se n'havia d'encarregar i el batle va anar anomenant les persones que trobava més adequades perquè ocupassin aquell lloc i a mi me va correspondre l'escorxadador.

-I la teva feina quina ha estat?

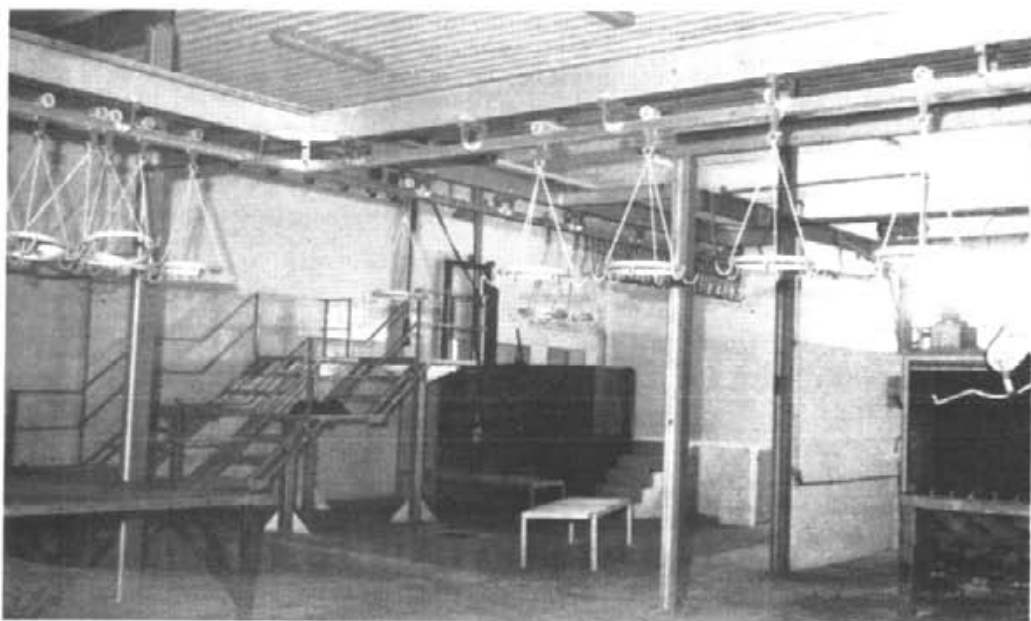
-La meua feina ha estat posar en marxa l'escorxadador

perquè doni un servei al poble i un profit i a l'Ajuntament una rendibilitat, en aquest cas mínima, però al manco treure'n qualque cosa.

-Idò la teua feina ha estat arreglar papers, és a dir, burocràtica?

-Sí, ha estat pràcticament tot arreglar papers. Però així mateix hem tengut feina perquè hi havia una sèrie de deficiències que els hem hagut d'arreglar.

Faltaven les homologacions de la caldera d'escaldar els porcs, de l'incinerador i del cremador d'aquest; i avui en dia és obligatori

que tot estigui homologat. Tot això han estat pegues que hem hagut de resoldre i hem hagut d'esperar que Indústria vengui a veure aquestes coses per saber si se podien homologar; tot això és molt engorrosos...

De la caldera d'escaldar els porcs ja en tenim el permís provisional, però de l'incinerador no tenim res i a to millor l'haurem de canviar perquè ningú en vol ser responsable.

-Quin és l'estat actual de l'escorxador?

-Està concedit, se va anar a una subhasta pública i només n'hi va haver un que va ser la Cooperativa de Porreres i té la concessió per un termini de quinze anys i ha de pagar 200.000 pts. cada any, poguent l'Ajuntament revisar totes les tarifes i augmentar aquesta xifra inicial segons el nivell de vida.

-Així com ho ha de dur aquesta cooperativa els pagesos de Lluçmajor se poden veure beneficiats?

-Es clar que sí, a Porreres no se duu cap xot a matar a cap mercader, tots se duen a l'escorxador d'allà els ho maten i els donen els doblers del que valen i se creuen beneficiats. I aquí

els pagesos llucmajorers podran fer el mateix. Jo crec que serà una cosa molt bona per Lluçmajor i pels pagesos.

-Malgrat totes aquestes pegues als encarregats de la Cooperativa els ha interessat?

-Es que per matar va molt bé, perquè fins ara no s'havia emprat es forn; ells, de moment, me varen dir, que començarien a donar el servei al poble i la quantitat a matar inicialment no serà massa grossa.

Els agafen tot això confiats de tenir-ho tot bé i noltros som conscients que en entregar-ho ho entregarem tot bé. Hem cedit unes coses a aquesta gent i els han de rebre en bones condicions.

-L'Ajuntament n'està content d'aquesta concessió?

-Sí, molt content, perquè crec que és una de les coses més rentables, com aquell que diu, i més netes, sense pensar amb les despeses que hi ha hagut, perquè l'Ajuntament avésat a pagar i subvencionar sempre i aquella serà una cosa que en lloc de pagar encara cobrarem.

-Teníeu por que no se presentàs ningú? En cas afirmatiu què s'hagués fet?

-Sí, sí. Llavors s'hagués

estudiat a veure si a Lluçmajor se podia intentar fer una Cooperativa, cosa molt difícil.

En teníem por perquè jo havia xerrat amb un parell de camissers i amb més gent i tots deien que és ruïnós.

-Quin problema hi ha amb alguns camissers de Lluçmajor que estan enfadats perquè no se'ls ha avisat...?

-Jo no tenc notícies que ningú estigui enfadat i crec que no hi poden estar perquè se'ls ha donat l'oportunitat com a tothom per si ho volien agafar; crec que de la part de l'Ajuntament han tengut totes les facilitats que han volgut.

De moment han emprat, han mort tot el que havien de matar, han pagat el "canon" que tocava, i oportunitats n'han tengudes tots.

Ha anat a exposició pública i ha sortit en el Bolletí Oficial de l'Estat, ara, si no han pogut..., noltros tampoc no som "Las hermanitas de los pobres". Noltros hem d'anar a una subhasta i en va venir un i va donar aquest preu i ho vàrem haver d'agafar, a més, crec que si hagués vengut qualcú del poble i pels mateixos doblers crec que no hi hagués hagut problema per donar-li, però no en va venir cap.

-Com encarregat de l'escorxador te va parèixer lògica la moció de censura que presentà el Grup Mixt?

-No, crec que s'ha presentada aquesta moció degut a la falta d'enteniment del Grup Mixt amb el Grup del Govern, amb una paraula, per molestar un poc.

Joan Socias.

Mentres els socialistes han fet pública la seva llista completa per a les municipals

AP i CDS segueixen sense donar a conèixer els seus candidats a L'Ajuntament

Aquesta vegada la crònica política mensual ofereix poques novetats ja que l'efervescència dels partits locals en allò que es refereix a l'activitat pre-electoral ha sofert una certa returada a l'espera que tant AP com el CDS es decidisquin a fer públic al març el número u de les seves llistes per a les municipals.

En el cas dels aliancistes, el misteri està a punt de desvetllar-se doncs els responsables, a nivell provincial, tenen previst anunciar els seus candidats els primers dies del present mes d'Abril.

Per altra banda l'Agrupació Socialista de

Llucmajor ja ha decidit la seva llista política completa, amb les definitives dorsals. No ofereix gaire sorpreses, el número u, Joan Monserrat, ja se coneixia. En els llocs quart i quint se situen els nous fitxatges: Antoni Crespí i Domingo Aguiló. La llista del PSOE ha quedat, definitivament com segueix.

- 1.- Joan Monserrat Mascaró.
- 2.- Tomàs Garcies Oliver.
- 3.- Manuel Rodríguez Valencia.
- 4.- Antoni Crespí Monserrat.
- 5.- Domingo Aguiló Tarongí.
- 6.- Manuel Valenzuela Arroyo.
- 7.- Joan Caldés Mòjer.
- 8.- Magdalena Garau Pelegrí.

- 9.- Maties Stela Garau.
- 10.- Josep Oliva Martí.
- 11.- Joan M. Villalba Vázquez.
- 12.- Antoni Mas Jaume.
- 13.- Manuel Cano Reina
- 14.- Joana Cifre Roca.
- 15.- Emilia Campos Barriga
- 16.- Francesc Jaume Garcies.

Pel que es refereix al CDS, el seu debut en el panorama polític local pareix que està resultant un part difícil com ho demostra la crisi, encara no superada, i que suposà la dimissió quasi en bloc dels militants que muntaren l'infraestructura del partit de Suárez a la nostra ciutat.

De confirmar-se tots els abandonaments que pareix

que obeeixen a una imposició de Ciutat el nou partit es quedaria quasi en "calçons blancs".

Tampoc els de n'Albertí han anunciat els integrants de la llista que acompanyaran a Miquel Clar a la cita electoral de juny. Lo mateix podem dir del PSM; pareix segur que els nacionalistes debutaran a les eleccions intentant aconseguir qualche escó; de moment estan treballant en la consolidació de l'agrupació local.

FRANCESC VERDERA.

També a Llucmajor li oferim servei 24 hores amb la tarja "SA NOSTRA" del Caixer Automàtic. SOL.LICITAU-LA

CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"

HAMBURGUESES
"PERROS"
"PINCHOS"
"PEPITOS"

NOVA DECORACIO
TERRASSA

Provin la
nostra
CUINA RAPIDA
ÉS TROPI ! . . .

OBERT TOTS ELS DIES

SERVEI DE BEGUES I MENJARS
DE QUALITAT A PREUS RAONABLES

Avinguda Carles V (Tel. 66 11 17) LLUCMAJOR

L'oficialitat de la llengua catalana

Llengua i Dret, conferència del professor Bartomeu Colom

Com per tots és sabut, l'Estat Espanyol està compost per distintes àrees lingüístiques, la castellana, la gallega, la basca i la catalana. I aquest fet el tengueren en compte els redactors de la Constitució espanyola de l'any 1978. Per primera vegada després de més de 200 anys, si exceptuam la breu època republicana, el poder de l'estat es plantejà reconèixer, si més no parcialment, uns mínims drets lingüístics a les nacionalitats de parla no castellana existents dins l'àmbit territorial de la seva sobirania.

Es reconeguda l'existència de les relacions entre el fet lingüístic i la legislació, molt sovint les lleis conformen el marc legal dins el qual es fa possible o impossible l'ús d'una llengua. Per tal de mostrar aquesta relació entre la llengua i el dret així com per mirar de conèixer i divulgar el marc lingüístic legal espanyol i les referències a la llengua existents en les lleis de la nostra comunitat autònoma, l'Obra Cultural Balear de Lluçmajor va convidar En Bartomeu Colom, professor de Dret Administratiu de la Facultat de Dret de la Universitat de les Illes Balears, a pronunciar una conferència amb el títol de LLENGUA I DRET. L'acte es dugué a terme el divendres 27 de Març a la sala Capítular de

l'Ajuntament de Lluçmajor amb l'assistència d'un públic relativament nombrós i molt atent. Al final de la conferència s'encetà un debat entre el públic i el conferenciant.

LA CONSTITUCIO ESPANYOLA.

Per entendre la relació entre legislació i fet lingüístic s'ha de recórrer a la Norma Fonamental vigent en l'actualitat a l'Estat Espanyol, la Constitució.

Diu a l'art. 3:

1. El castellà és la llengua espanyola oficial de l'Estat. Tots els espanyols tenen el dreure de conèixer-la i el dret d'usar-la.

2. Les altres llengües espanyoles seran també oficials en les respectives Comunitats Autònomes d'acord amb els seus Estatuts.

3. La riquesa de les diferents modalitats lingüístiques d'Espanya és un patrimoni cultural que serà objecte d'especial protecció.

Com tothom pot veure i deduir d'aquest article el castellà és llengua oficial a tot el territori estatal mentre que les altres llengües només són oficials als respectius territoris. Ara bé, amb una oficialitat igualitària. El model lingüístic espanyol no és, doncs, territorial com el belga —una

única llengua, la pròpia, a cada territori— ni personal —cada ciutadà pot usar la seva llengua a qualsevol indret del territori estatal—. El model espanyol no és territorial perquè la llengua catalana, la gallega o la basca, no són les llengües oficials úniques al seu territori propi, sinó que l'han de compartir amb la castellana. La llengua castellana, però, sí que és l'única al seu territori, i a més, és oficial també als territoris d'altres llengües. Tampoc el model que consagra la Constitució espanyola és personal, perquè no podem usar la nostra llengua a Madrid o qualsevol altre territori de l'estat no catalano parlants, encara que els hispano parlants sí que poden emprar la seva llengua personal a qualsevol indret de l'estat. Així doncs, s'estableix ja una primera desigualtat, el castellà és oficial per tot arreu mentre que les altres llengües poden ser oficials només al seu territori i encara compartint l'oficialitat amb el castellà.

L'ESTATUT D'AUTONOMIA.

Restringint l'àmbit de l'anàlisi a la nostra comunitat autònoma, l'Estatut d'autonomia diu que:

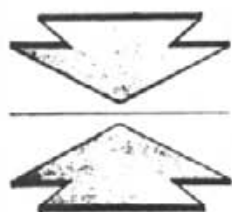
Article tercer:

La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears,

tindrà, juntament amb la castellana, el caràcter d'idioma oficial. Tots tenen el dret de conèixer-la i d'usar-la i ningú no podrà ésser discriminat per causa de l'idioma.

L'Estatut d'autonomia, per tant, consagra un marc de doble oficialitat de les dues llengües, la qual cosa no s'ha de confondre amb la retolació i paperassa bilingüe ni amb la doble columna català castellà als textos. Cada llengua és plenament oficial i vàlida per ella mateixa, i és, a més, oficial a tot el territori i a tots els àmbits. Ni les Prefectures de Policia, ni els quaters de l'exèrcit ni als locals de l'Administració són ambaixades espanyoles monolingües, a aquests llocs i en aquests àmbits el català és també per llei plenament oficial i tots hi podem parlar la nostra llengua sense ésser per això discriminats, i si no ens entenen la feina i les despeses de traducció van a càrrec de l'Administració i no del ciutadà, que és lliure d'emplear la seva llengua arreu del territori de la Comunitat Autònoma sense cap excepció.

Però l'aparent equilibri entre les dues llengües tampoc és complet a l'Estatut d'Autonomia. Si la Constitució com hem vist afavoria clarament al castellà, l'Estatut pot semblar lleugerament favorable a la

**CENTRE
DE
RECONeixEMENT
MEDIC-PSICOLOGIC**

LLUCMAJOR

carrer Antoni Garcias 1-a

**certificats
mèdics per a
permís de
conduir i
llicència d'armes**

Horari

dilluns i dijous de 16^h30 a 21 h.

llengua catalana. La llengua catalana és estatutàriament, i realment, la pròpia de les Illes Balears, a més, l'art. 14 diu entre d'altres coses "la normalització d'aquesta (la llengua catalana) serà un objectiu dels poders públics de la Comunitat Autònoma". L'avantatge aquí, recau en la paraula "pròpia", terme al que se li pot extreure molt de profit, ja que significa "preferent a una llengua aliena al territori", "que ha d'esser utilitzada per les institucions", etc.

EL DEURE DE CONÈIXER EL CASTELLA.

Tanmateix, però, el desequilibri més fort a la pràctica —i que afecta molt l'ús de la llengua i fins i tot el grau d'oficialitat de les llengües no castellanes— l'introdueix la Constitució Espanyola al seu Art. 3.1 on fa explícit el DEURE de conèixer la llengua castellana; un cas aquest, insòlit dins el món del dret comparat. Cap estat del món, que sapiguem, fa explícit a la seva constitució el deure de conèixer la llengua oficial, si és oficial és perquè tothom la coneix i no són necessàries coaccions de cap tipus. Fet aquest, el de les coaccions, que pot ésser introduït per qualsevol govern, ja que aquest deure pot ésser desenvolupat per llei i a la vegada establir sancions als qui no coneguem la llengua de l'Estat, el castellà. De tota manera, es necessari dir que, encara que tots tenim el deure de conèixer el castellà, ningú no ens pot obligar a parlar-lo, perquè no tenim el deure d'usar-lo, es a dir, no podem al·legar desconeixement del castellà però podem perfectament no emprar-lo mai.

OFICIAL, PERO NO TANT, DIUEN ARA.

Per altra banda, d'una lectura sense artificis de la Constitució, la que tots els ciutadans ben intencionats feien fins no fa molt, se'n podia extreure que les dues llengües eren igual d'oficials, ja que així ho deia la

Constitució "Les altres llengües espanyoles seran també oficials...".

Perquè és necessari tenir ben clar la definició de llengua oficial, i que només és una, "vehicle de comunicació dels poders públics". Tampoc la Constitució fa explícita cap diferència o matís amb la paraula "oficial", però al parèixer, amb la interpretació que fa el Tribunal Constitucional, etapa necessària dins el procés d'aplicació d'una llei, la paraula "llengua oficial" té dos significats (per ventura, amb el temps en surten més!!) un per a la llengua bona, la que ells usen, la castellana, i un altre per a les llengües perifèriques, llengües "femelles davant la llengua mascle" com va dir el professor Colom, llengües molt dignes, tendres, hermoses, fines, però d'anar per casa.

Mentre molts d'estats distingeixen diversos graus d'oficialitat, llengua oficial, llengua nacional, etc. la Constitució espanyola no en fa cap matís explícit, ni especifica diversos graus d'oficialitat entre les llengües.

La Igualtat constitucional en la oficialitat de les llengües, que ara s'ha vist trencada per la doctrina del Tribunal Constitucional i per la peculiar lectura que fa aquest alt organisme de la Constitució, ens feu concebre moltes esperances que ara s'han vist trencades.

Pel que pareix, doncs, no s'han fet passar per la mateixa raseta dos fets completament iguals, la consideració d'oficial a dues llengües distintes. Tenim, després de les sentències del Tribunal Constitucional (lloc on al parèixer és on s'ha de donar la màxima ponderació i igualtat entre tots els membres de la societat), una llengua oficial A, el castellà, i una oficial B, en poques paraules, una llengua és més oficial que l'altra. El punt de la Constitució on s'ha acollit l'esmentat tribunal a l'hora d'establir aquesta inaudita discriminació ha estat precisament, i principalment, el conflictiu punt 1 de l'article 3, allà on diu que tots els espanyols tenen el deure

de conèixer el castellà. Les altres llengües són oficials al seu territori, però increïblement qualsevol ciutadà pot al·legar-ne desconeixement i així barrar qualsevol actuació feta en llengua no castellana. Aquesta possible al·legació de desconeixement, causada pel fet que no és obligatori de conèixer cap llengua tret del castellà, es contradiu plenament amb la noció generalment acceptada de llengua oficial. El Tribunal constitucional ha dit, que si a l'esperit de la Constitució s'haqués volgut expressar el deure dels ciutadans residents a territoris amb una llengua oficial no castellana de conèixer aquesta llengua, ho hagués fet explícitament. Segons l'alt tribunal tenim, doncs, una llengua oficial de debò, i una per a fer bo o de per berbes, una que cal per llei conèixer i una que qualsevol pot ignorar, i per tant impedir-ne l'ús molt sovint en alguns àmbit. I d'això en diuen una llengua oficial!

Curiosament, podem observar que el Tribunal Constitucional s'acull a l'explicitació constitucional del deure de conèixer el castellà per tal de consagrar la desigualtat en el grau d'oficialitat de les llengües, també podrien veure que si la Constitució hagués volgut establir diferents graus d'oficialitat ho hagués fet també explícitament. A més, no podem oblidar que l'art. 3.3 de la Constitució encomana la protecció de les distintes llengües de l'Estat. No és precisament protegir una llengua col·locar-la en una situació d'inferioritat jurídica, protegir és, entre d'altres coses, crear el marc legal que possibiliti el redreçament i normalització de les llengües minoritzades.

LA LLEI DE NORMALITZACIO LINGUISTICA.

Dins del contexte de la incoherència de la jurisprudència i la contradicció de la legislació espanyola, a les Illes Balears gaudim, sortosament i malauradament, d'una llei especifi-

cament dedicada a potenciar la recuperació dels àmbits d'ús perduts per la nostra llengua. Deim malauradament perquè això vol dir que la nostra llengua és minoritzada, és a dir, a força de perdre àmbits d'ús pot arribar a desaparèixer físicament. Deim sortosament perquè ja que és minoritzada són ben vingudes totes les iniciatives encaminades a tornar-li a la llengua la plena normalitat del seu ús. Aquesta llei ben vinguda és la Llei de Normalització Lingüística, una bona llei dins del possible que si és imperant és per la manca de voluntat política en l'aplicació que ha demostrat l'executiu avui responsable de la nostra Comunitat Autònoma, vulnerant així l'esperit de l'art. 14 de l'Estatut d'autonomia, llei Orgànica de l'Estat Espanyol.

Malgrat totes les seves deficiències, i encara que ens és desfavorable en molts d'aspectes, l'actual marc jurídic crea, per primera vegada en més de dos-cents anys de repressió, l'esclatxa per la qual la societat pot exercir la pressió necessària per impulsar la recuperació del nostre àmbit lingüístic. Les institucions, els governs, els partits i tots els ciutadans i entitats tenen el deure d'ajudar en aquesta tasca. Si els titulars de les distintes institucions, els poders públics i els governants en general no ho fan així el temps, i la societat mateixa, els exigiran responsabilitats.

Antoni Llopart
Sebastià Rubí.

Entitats de Lluçmajor

El grup d'esplai

Era l'estiu de 1976 quan de cop i resposta va arribar a la Parròquia un equip de 5 persones, amants, dinàmiques i engrescadores de festa, i en un tres i un no res aconseguiren de mobilitzar un bon nombre de joves. Ben aviat de tota aquesta festa va néixer el Club d'Esplai.

Si bé és cert que hi va haver joves llucmajorers molt predisposats per iniciar la tasca també és ben cert que l'equip parroquial va ser l'impulsor. Aquest equip estava format pel rector, Bartomeu Fons, per Manuel Bauzá i pels teòlegs: Miquel Barceló, Lluís Benito i Jaume Alemany. Era una gent molt sociable que sabia transmetre il·lusió, simpatia i a lo millor sense ells no hauria existit l'Esplai a Lluçmajor. Sobretot en Jaume ens va impactar a tots; el seu optimisme i capacitat d'entrega, la seva fantasia i tendresa arribaven tot d'una als infants i això fou molt important a l'hora dels inicis.

Es tractava d'educar els al.lots i fer-los disfrutar en el temps lliure, perquè el temps lliure té el perill de convertir-se en temps de consum i d'evasió, però també té les possibilitats de convertir-se en temps alliberador, de potenciar el creixement de les relacions humanes i la capacitat de comunicació, i també el d'engrandir la creativitat.

La presa de consciència de grup va començar amb la

setmana d'esplai anomenada "Amistat 77", amb la presència de monitors forans i de prop d'un milenar de nins. Aquesta festa va aconseguir que tothom conegués de més prop o de més lluny l'Esplai. Cançons, jocs, xerrades, manualitats, un gran festival al Teatre Recreatiu i una concentració a plaça feren que el poble també fos conscient de tot quant s'iniciava.

LES ACTIVITATS.

En un principi s'improvissaren moltes activitats puntuals, sobretot excursions i després de la primera colònia, l'estiu de 1977, es planificaren uns tallers al llarg de l'any. Amb el taller de música foren molts els nins i monitors que aprengueren de tocar guitarra i flauta, i també es realitzaren tallers de manualitats i fotografia.

Els nins participaven a grans festivals organitzats per ells mateixos, a Ca'n Xamena o al T. Recreatiu.

En l'actualitat els tallers es programen segons les necessitats del moment i es realitzen els dijous i els divendres horabaixes i els dissabtes. Els dijous per a nins menors de 8 anys, els divendres per als de 8 i 9 i els dissabtes per als més grans. En total són 80 els nins i nines que acudeixen a l'Esplai.

Els tallers dels petits són més a base de manua-

litats i expressió corporal i els dels més grans se centren més en l'esport (bàsquet, "futbito"), fotografia i excursionisme; però per uns i altres s'intenta crear consciència de poble i per això tots prenen part activa en l'organització de festes populars, els Reis, Sa Rua, Ses Fires...

Cada any a l'estiu s'han realitzat Colònies i Campaments. S'hauria de dir com a anècdota que si bé al primer campament només s'apuntaren 20 al.lots després d'anar a cercar-los casa per casa, al segon ja sobrepassaren les places perquè eren més de 100.

Si bé els primers anys es realitzaren 4 campaments a S'Estanyol, no es pot parlar del primer campament seriós fins el 1979 al port d'Alcúdia, als locals de GESA, i els anys següents a La Victòria i Lluc fins que va arribar un moment que es va imposar la necessitat de sortir de l'illa i fou molt positiu aquell campament de Menorca, en "Es Canaló" a una casa lluny de la carretera i això ens obligava a caminar molt (jo també hi era), però tenia l'encant de poder despertar-nos amb el cant de molts ocells damunt els arbres i de poder fer volar miloques per un camp espaiós.

Posteriorment es realitzaren dos campaments més a Mallorca, a Biniparraix, un als Pirineus Catalans i un altre a Eivissa.

El darrer campament es va fer l'estiu passat a Alcúdia i el proper es farà enguany a la Selva, cap als Pirineus, amb la finalitat de conèixer un entorn diferent del nostre i com a culminació d'un any d'esplai, de relació i integració de tots els nins.

Paral·lelament als campaments cada any s'han realitzat Colònies a Ca'n Tàpera, amb els nins més petits i juntament amb nins d'altres Clubs.

Cloenda de l'Amistat 77 a la plaça. Gener de 1977.

LLUCMAJOR I EL GDEM.

El G.D.E.M. és la Federació de Grups d'Esplai de Mallorca i té per objecte l'educació i formació dels infants en el seu temps lliure, entenenent per educació el "caminar amb l'infant, ajudant-lo a desenvolupar tots els seus valors interiors".

Com a Federació té l'objectiu de coordinar els diferents Clubs d'Esplai i el d'oferir una preparació tècnica i pedagògica als monitors de cada un dels 38 clubs federats.

Des de 1979 el Club d'Esplai llucmajorer pertany a la Federació, des de llavors es va plantejar seriosament la preparació dels monitors i per això mateix es reunien a Ca'n Tàpera per fer cursets concrets com el de tot un dia de dansa, un de jocs, un altre de cançons...

A la Federació existeix un Consell permanent, unes comissions amb responsables de cada club y un pedagog assessor.

El Consell permanent i coordinador es renova cada 3 anys i des de fa 7 anys hi ha llucmajorers que formen part d'aquest Consell com n'Andreu Catany, na Catalina Mir (la qual va començar com a representant del club de Llucmajor i actualment representa el club ciutadà "Corpus", organitzat per ella mateixa), en Pere Garcias i na Cándida Gamundí.

Com a activitats globals de l'Esplai el GDEM organitza cada any una "Mostra" de cançó a Ciutat, que si en els inicis es feia al teatre Principal, des de fa dos anys es fa a l'Auditori, on cada un dels clubs presenta una cançó sense cap ànim de competir.

També s'organitza cada any a la part forana una Diada de l'Esplai. A Llucmajor aquesta diada massiva, amb tots els grups de Mallorca, es va realitzar el 1982 i va servir per llançar el club, perquè llavors aquesta era la finalitat de la Diada. L'objectiu actual és el de donar a conèixer l'Esplai a la gent de fora de l'Esplai.

La Federació té per mi-

Excursió al Puig Major. 1986.

En Jaume Alemany i na Catí (al centre) amb els monitors de la primera fornada i que encara ho són en l'actualitat: na Catalina Mir, na Francisca M. Tur, en Damià Garcias, na Francisca Mir, en Pere Garcias i n'Andreu Catany. Ca'n Tàpera 1979.

tar la llista total.

En l'actualitat es pot dir que és un equip de joves monitors, que abans havien format part del club com a infants associats. Són ells qui organitzen les activitats i es fan càrrec dels tallers i són na Joana M. Jaume, na Bel Mulet, en Toni Vadell, n'Antònia Moll, na Francisca Mut, n'Agustina Salvà, na M. Josep Benítez, na Margalida Medina i n'Isabel Alzamora.

Els monitors que han perdurat des dels inicis, a més d'esser els caps vigents coordinen i realitzen una feina més burocràtica, aquests són n'Andreu Catany, na Francisca Mir, en Damià Garcias, na Francisca M. Tur, en Pere Garcias, na Rosa Miralles i na Cándida Gamundí.

A força de constància i enmig de nins festosos i renouers s'ha intentat durant 10 anys d'entretenir i educar els al.lots llucmajorers, en la difícil i atractiva tasca de fer "poble".

Coloma Julià.

ssió la de demanar una subvenció global a la Comunitat Autònoma i després la de distribuir-la als diferents clubs, segons el nombre d'al.lots. A Llucmajor concretament arriben unes 60.000 pts. anuals i amb les subvencions atorgades per l'Ajuntament es cobreixen les despeses per poder realitzar les activitats, ja que els nins no paguen cap quota com als altres pobles.

ELS MONITORS ACTUALS.

Són pocs els monitors que han seguit el Club d'Esplai des dels inicis, però són molts els qui hi han passat uns anys o uns altres seria difícil de comple-

Diada d'Esplai a Sóller 1983.

Al vos

CARTES

CARTA OBERTA A: LLUCMAJOR DE PINTE EN AMPLE

Lo primer de tot, vos vull manifestar que estic esglaiat que una lletra meva s'hagi merescut un editorial de la revista.

No m'havia plantejat que els components de LLUCMAJOR DE PINTE EN AMPLE vos sentissiu tan al·ludits, tan sols no era la meva intenció pegar, sinó només donar l'opinió damunt una cosa, que me pareix encara ara que s'ha d'admetre com a bona.

Jo no he dit mai que aquesta revista fos la revista del PSM, ni he volgut donar a entendre, ni m'he queixat mai que els col·laboradors diguessin a qui voten, no en manca-

ria d'altre, vos conec a tots i estic ben segur d'estar jo políticament més prop del PSM que qualque un de vosaltres (me referesc als col·laboradors). El que sí he dit, és que essent codirector de la revista no em sembla bé que s'escrigui un article justificant la presència d'un partit polític al poble. Després de la passada de ca extern que em donau, no em queda més remei que rebatre un per un tots els punts que apuntau al vostre editorial al qual no era la meva intenció sortir-hi:

1) Amb aquest punt vos diré que si abans no havia escrit, és perquè no tenia tant de temps com ara i també perquè trobava que ho feieu quasi tot bé, també pensava que amb

la meva petita col·laboració de subscriptor ja en tenia prou, si qualque vegada teniu necessitat que hi col·labori escrivint basta que m'ho digueu, puc escriure de coloms, de caça i de poques coses més però estic disposat a fer-ho. A la pàgina tres de totes les revistes surt l'Editorial i també els col·laboradors, dirigents, impressors, editor i una afirmació que diu: "El pensament de la revista s'expressa només a través de l'Editorial, idò aquest editorial que pràcticament dedico a contestar només una carta meva, diu MENTIDES, referint-se a jo diu: "ha militat en diversos partits, uns d'ells passat a millor vida", llevat que quan tenia tretze anys vaig anar a un "campamento del Frente de Juventudes", ara en tinc 44, i fa quinze mesos que pertany a un partit polític des del desembre de 1985, i m'agradaria molt que em digués qualcú a quin altre partit he pertenescut. El pensament de la revista s'ha errat, supòs que no es referia a lo del "Campamento", i crec que és ben just que rectifiqui.

2) En la meva militància política, m'és ben igual si s'hi entra o no, mentres es digui la veritat. Lo d'U.M. no era un atac (perquè estic segur que ells se senten un poc nacionalistes i si no ja en parlarem). Referent a la caricatura de la ideologia del PSM, no és més que això, una caricatura, però mai mal intencionada. Si pot ésser que sigui ignorant, per això demanava que em corregissin si m'equivocava, no ho ha fet ningú.

3) En aquest punt vos vull retrucar (tinc vasa meva i duc l'amo per sa darrera) que no vaig fer tard, com el metge deia; no dubt ni per un moment que, com vultres deis totes les mesures de dimissió ja estaven preses, però repetesc que en els moments que jo vaig escriure la carta oberta a en Maties era quan ell mateix escrivia: "CALDRIA prendre mesures perquè quedi delimitada la meva opció personal del conjunt

de Lluçmajor de Pinte en ample, el conjunt de la redacció està TREBALLANT en aquest propòsit etc. etc." i que en aquel mateix escrit, justificava la presència del PSM a Lluçmajor, al mateix temps apareixia com co-director de la revista. Si totes les mesures de dimissió ja estaven preses perquè no es va esperar a escriure aquest article a la revista no. 66. O bé, perquè no ho diguéreu abans.

4) Déu m'alliberi de creure que en Maties és un apestat, ni ell ni ningú que escrigui a la revista, entre els col·laboradors crec tenir-hi bons amics; però sobretot no volia de cap manera que s'entengués la meva lletra així com s'ha entesa, i mai per mai va anar dirigida a la trajectòria de la revista, si no més bé a la forma, com ja he dit abans, no crec que fos molt greu esperar un més a publicar s'esmentat article, perquè ningú no pogués, ni jo mateix, involucrar la revista amb la candidatura.

Per ventura la meva trevalada ha estat precisament en que sóc el primer convingut que sou un mitjà de comunicació local, mallorquinista, demòcrata i avançat i crec que seguireu essent-ho, si no fos així no perdria el temps escrivint cartes.

Si la primera patinada que per jo heu tenguda ha servit per decidir-me a escriure després de més de cinc anys de llegir-vos i no trobar-vos cap defecte, crec que ja és una gran cosa.

Cordialment
Joan Janer Andreu

SERVEI TALLERS

CAÑELLAS - ROTGER

REGATA

UNO

C. HISPANITAT, 19
Tel: 66 06 47 - 66 00 20
(Lluçmajor)

CARTA OBERTA A L'AJUNTAMENT

Fins ara, i pareix que intenten que segueixi així, S'Arenal ha estat un poble sense massa complicacions per als que el representen, tal vegada ha sortit una demanda cultural, en el sentit més ample que podem donar a aquesta paraula.

S'Arenal és un poble que ha estat ben aprofitat econòmicament. D'una banda i l'altra, han sabut recollir —sempre a temps— el fruit de les seves inversions; Però no han sabut respondre a les seves necessitats, tal vegada perquè ni el mateix poble se les havia plantejades. En el cas determinant del magnífic Ajuntament de Lluçmajor és prou notable la seva despreocupació envers aquest poble en tots els sentits. Un poble que, afortunadament per als seus representants, no ha assumit la seva identitat com a poble, immers en un món on brillen molt més els rètols de neó de les discoteques que les dues bom-

betes per festes, posades per l'Ajuntament després de fer un esforç "immensurable".

Però no és qüestió de bombetes; Nosaltres intentem arribar més lluny. Volem aconseguir una conscienciació de poble amb unes necessitats culturals, que són de lo més corrent i normal.

Però per aquesta tasca, a més d'intencions i bona voluntat, necessitem doblers i col·laboracions, sobretot de l'Ajuntament. I, se'ns va ocórrer demanar col·laboració econòmica a l'esmentada entitat. Era realment una bona idea; En primer lloc ens vàrem adreçar al senyor encarregat d'aquestes tasques, però ràpidament es va rentar les mans i va passar la bonica pilota a un altre, del qual no esperàvem ni que sapigués fer-la botar. Així vàrem anar directament al batlle, que ens va negar qualsevol ajuda econòmica, al·legant que això suposaria haver de donar ajudes econòmiques a tots els altres grups de S'Are-

nal. I això demostra lo ben informat que està aquest senyor, ja que a S'Arenal no existeix cap altre agrupació cultural, i, si n'existís cap altre, no estaria gens malament que se'n preocupassin d'ells, ja que, se suposa, forma part de la seva comesa.

Està ben clar que l'únic que el preocupa, és que la seva "perla" es mantengui lluenta i es pugui vendre bé. Amb la seva despreocupació, ni tan sols s'ha plantejat d'utilitzar aquesta col·laboració com una estratègia electoral (tan poc importants ens deu tro-

bar). Això pareix mentida, ja que està ben clar perquè anomena S'Arenal com "La perla de Lluçmajor"; encara que seria millor anomenar-lo la gallina dels ous d'or convertida en Ventafocs amb madrastra i tot.

Estam segurs que al Sr. batlle amb el seu Ajuntament, no l'interessa cap agrupació, perquè aquí pot aparèixer qualque veu que demani uns compromisos que molesten i estorben en el seu innegablement ben fet i meticulós treball de recollir tots els duros possibles i no tornar-ne ni mig.

OCB S'Arenal

NOTA DE LA REDACCIÓ

Comunicam als nostres lectors i públic en general que tenim intenció d'iniciar una nova secció d'INTERCANVI si és que comptam amb les vostres col·laboracions; les quals consistiran en anuncis de paraules, gratuïts per a tots els particulars. Els anuncis comercials per a professionals tendran una tarifa pu-

Es comptarà amb les seccions on tinguin cabuda la pràctica totalitat d'ofertes i demandes de serveis de compra, venda, canvi i lloguer.

Enviau-nos les vostres ofertes a "Lluçmajor de pinte en ample" al C/ Esperança, 2. La recepció d'anuncis per a la publicació puntual es tancarà el darrer divendres de cada mes.

A LA PROPERA OBERTURA DE

DOLÇ I SALAT

(Antic "Negresco")

Mea culpa

Amb aquest títol, volem començar el treball dels resultats de l'enquesta, ja que dels resultats obtinguts, l'equip de col·laboradors de Lluçmajor de Pintre en ample en podem treure conclusions i fer el corresponent acte de contrició.

Les enquestes contestades han estat les justes perquè la fiabilitat de l'estudi fos mínimament acceptable. Si hi hagués hagut més respostes hauríem pogut filar més prim, així i tot, però, ens donam per satisfets. Han contestat més homes que dones (56 per cent i 44 per cent), essent l'edat mitja de la mostra uns 33 anys. De totes les enquestes rebudes, la meitat pertanyen a subscriptors.

El nivell intel·lectual dels contestadors ha estat molt alt. Un 38 per cent eren persones amb estudis

superiors o bé els estaven cursant. Aquest percentatge romp una mica el principi d'aleatorietat que ha de tenir la mostra fent que la representativitat de l'enquesta no sigui del tot correcta. Davant aquest fet no hi podem fer res.

El promig de lectors ens dona el nombre de lectors totals que té la revista cada mes. Calculam que són uns 2.000 cada tirada.

El percentatge de compradors de la revista ens dona el nivell de fidelitat que tenen els lectors a la nostra publicació. Dels 800 exemplars que es treuen cada més de la revista, 400 van dirigits als subscriptors, 200 als lectors de cada mes, uns 100 són els qui la compren quasi sempre i la resta va dirigida a lectors esporàdics.

Les suggerències han es-

ARTICLE	nota promig	o/o A	o/o B
Editorial	7,67	51,11	5,56
Notícies locals	6,43	16,67	0,--
S'Arenal	5,23	3,35	6,65
Xerrades de Cafè	6,47	14,40	0,--
Cartes al Director	---	6,67	4,45
Possessions	6,73	7,78	7,78
Suca-Mulla	5,61	4,45	11,10
Gent de la Vila	6,87	3,35	3,35
G.O.B.	5,67	4,45	5,56
Sa Penya d'es Falcó	6,72	24,45	3,35
Els Cuiners del Rei	6,41	0,--	4,45
Entitats de Lluçmajor	6,21	1,10	0,--
Cap al suïcidi dels Atàvics	5,16	4,45	4,40
Esports	5,11	15,6	28,9
Entre nosaltres	5,74	3,35	3,35
Passatemps i p'Es Forat...	5,73	5,50	6,78

o/o A: Percentatge de lectors que llegeixen en primer lloc l'article puntuat.

o/o B: Percentatge de lectors que no llegeixen mai l'article en concret.

Promig de lectors que té cada exemplar: 3,35

Percentatge de no subscriptors que compren la revista cada mes: 51,5 o/o

Percentatge de lectors que compren la revista de tant en quant: 42,3 o/o

Percentatge de lectors que no compren la revista quasi mai: 6,2 o/o

FITXA TECNICA.

POBLACIO	600
Mostra	90
Nivell de confiança	6 o/o
error	10 o/o

de pintre en ample

ENQUESTA

1.- Quins articles llegiu primer? Senyalau-ne dos amb una «x».

Quins articles no llegiu mai? Marcou-los amb una «o».

Editorial	G. O. B. Lluçmajor
Notícies Locals	Sa Penya d'es Falcó
S'Arenal	Els Cuiners del Rei
Xerrades de cafè	Entitats de Lluçmajor
Cartes al Director	Cap al suïcidi dels atàvics
Possessions	Esports
Suca-mulla	Entre nosaltres
Gent de la Vila	Passatemps. P'es forat d'es moix.

2.- Puntuau de 1 a 10 (deu, la millor nota) les seccions següents (si és possible, puntuau-les totes):

Editorial	G. O. B. Lluçmajor
Notícies locals	Sa Penya d'es Falcó
S'Arenal	Els Cuiners del Rei
Xerrades de cafè	Entitats de Lluçmajor
Possessions	Cap al suïcidi dels atàvics
Suca-mulla	Esports
Gent de la Vila	Entre nosaltres
	Passatemps. P'es forat d'es moix.

3.- Quins articles trobau que hi sobren? _____

4.- Quines coses trobau que hi manquen? _____

5.- Quantes persones llegeixen el vostre exemplar? _____

6.- Sou subscriptor? _____

7.- Comprau la revista? _____

..... Cada mes Qualsevol mes Quasi mai Marcu-ho amb una «x».

Nom _____ Adreça _____

Ciutat _____ Edat _____ Profesió _____

Entre tots els fulls rebuts se sortejarà al llibre d'Antoni Catany: «Tomàs Monserrot, retratat d'un poble», dia 25 de cada mes.

Animau-vos. Els fulls els podeu enviar al local de LLUCMAJOR DE PINTRE EN AMPLE, Carrer de l'Esperança, n.º 2 o bé deixau-los al lloc on habitualment comprau la revista.

tat molt instructives. Ens demanau una informació local més viva, un anecdotari històric del poble, un to més humorístic, també articles de caire lúdic: jocs, entreteniments per infants, articles de divulgació científic-

L'equip de col·laboradors de Lluçmajor de Pintre en ample agreeix la vostra ajuda i fa el propòsit de dur a terme les vostres suggerències.

Joana Font
Miquel Janer.

Maderas
Ramon, s.a.

ALMACEN Y OFICINAS:
Ctra. Lluçmajor-Porreras, Km. 1
Teléfono 66 08 37
LLUCMAJOR (MALLORCA)

ALMACEN:
Cardenal Pou, 9 - Tel. 55 28 05
MANACOR

Verrades de cafè

JA VENEN SES MUNICIPALS!

-Com està s'ambient polític?

-Comença a estar remogut...

-I, quants de partits se presentaran a ses eleccions municipals?

-Es coneguts de sempre i el C.D.S. d'En Suárez afegint el P.S.M. regionalista que a ses darreres eleccions municipals no presentaren candidatura a Lluçmajor.

-Aquests del PSM que són també ecologistes?

-Diuen que sí.

-Idò si treuen majoria s'hauran acabat ses construccions il·legals an es nostre terme.

-Això ho veuríem, perquè no és lo mateix mirar

es bous d'enfora que haverlos de torear. Per altra part no crec que treguin més de dos regidors.

-Però així i tot podrien esser decisius per fer un batle socialista.

-Per ventura es socialistes llucmajorers d'en Felipe aquesta vegada aconseguen quin 9 regidors.

-Ca..., no arribaran a tant, perquè com que hi ha tantes candidatures, això els restarà molts de vots.

-Mem, tu que ets tan entès en política local...

-Gràcies...

-...Quants de regidors treuran cada partit?

-Jo encara no he fet cap enquesta, ni pens fer-la, però pens que es resultat d'es bullit electoral serà més o manco aquest: El PSOE traurà sis regidors,

Aliança Popular quatre, Unió Mallorquina tres, el P.D.P. tres i el P.S.M. un.

-I es comunistes?

-Aquests, com sempre, cap.

-Pareix que tant a Lluçmajor com a s'Arenal n'hi ha molts pocs de comunistes.

-Potser sigui un inconvenient perquè tal vegada un regidor comunista no estaria malament an es nostre consistori.

-Sí, encara que no fos més que per donar animació an es plens municipals.

-Trobes? Jo crec que a vegades estan ben animats...

-Bé, i es batle nou, qui serà?

-Quasi segur que serà en Joan Monserrat Mascaró.

-Alerta perquè diuen que es d'Aliança Popular se'n treuran un, de dins sa

butxaca de molta força i podrien espenyar tots es prònostics com es teus.

-Podria esser però no és gens probable. Ets homs de dretes a Lluçmajor, es que tenen força i ganxo no volen donar sa cara.

-Bé, però quan vegin que no els queda altre remei...

-Lo trist serà que si després de ses eleccions tenim un consistori socialista, amb en Tomàs Garcies dins es governants, crec que s'oposició farà llàstima.

-Tampoc no se pot assegurar, perquè de vegades surt un os on manco s'espera.

UN QUE ESCOLTAVA.

**FOTO D'ESTUDI
REPÒRTATGES
FOTOGRAFIA INDUSTRIAL
I PUBLICITARIA**

Carrer d. ... ?1
Tel. 66 66

PROGRAMADOR ELECTRONICO SOLAR SEIS ESTACIONES. Reloj digital y Calendario. 3 Riegos diarios. Programa 7 días. Tiempo de riego de 1 a 99 minutos.

PROGRAMADOR ELECTRONICO DOCE ESTACIONES. Reloj digital y calendario. 3 Riegos diarios. Programa de 7 días. Tiempo de riego de 1 a 99 minutos.

San James

**TOT EN BRICOLAGE
P.L. ESPANYA N°47**

Lluçmajor

ELECTROVALVULAS DE 3/4"
Fabricada en fibra de vidrio. Solenoide de 24 VAC. Activador manual incorporado con circuito

ELECTROVALVULAS DE 1 1/2"
Fabricada en fibra de vidrio. Solenoide de 24 VAC. Activador manual y llave de corte incorporado. Caudal entre 114 y 416 l/min. Doble entrada 1 1/2". Presión de trabajo: mín. 0'5 Kg/cm². máx. 10'5 Kg/cm².

160

140

170

260

150

170-W.

Bennoc, unes cases de planta baixa

Les cases, planta baixa amb el portal d'arc de mig punt

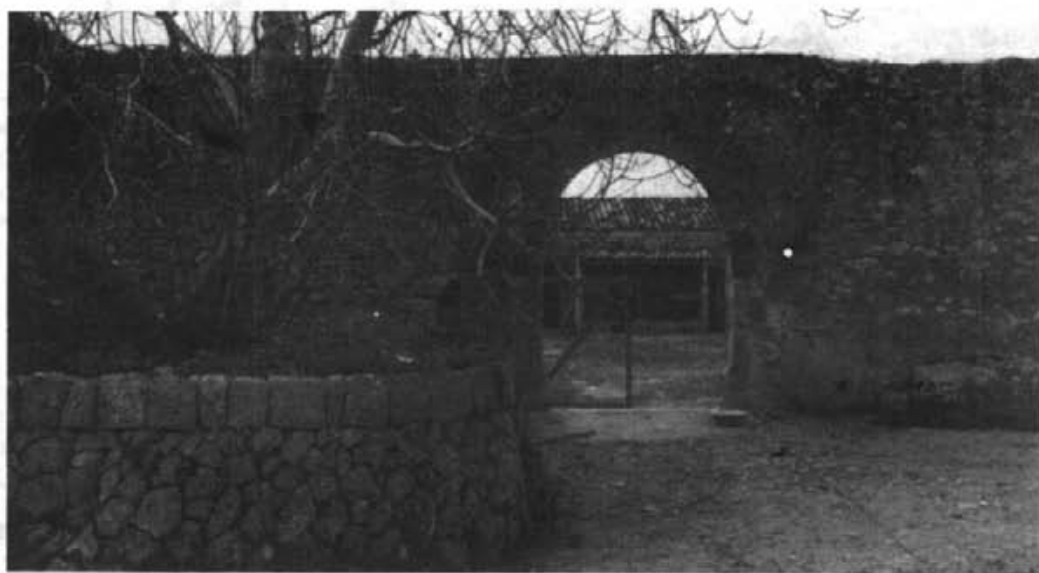
Bennoc, Bell Lloch, Bon Lloch etc. són diferents formes en què es troba documentat aquest topònim. Sota el nom de Rahal Abennoch, que figura en la relació del "Llibre del Repartiment", i que va correspondre a l'Infant D. Pere de Portugal, és molt probable que aquest s'identifiqui amb la possessió objecte del present article.

El Rafal, de dues joves d'extensió, posteriorment en el segle XIV, va passar a mans de la nobilíssima família dels Muntanyans, propietaris a més d'aquesta possessió, de l'extensa alqueria de Galdent incrementada amb la

veïna de Punxuat, i el petit Rafal d'En Morel. Els Muntanyans posseïren Bennoc fins passada la meitat del segle XVI, quan Nicolau Muntanyans era el seu propietari.

En 1.578 figura a nom de Mossèn Clement Socies i estava avalorada en 4.500 lliures; i en 1.685 era de Salvador Socies, amb un valor de 5.000 lliures. En el cadastre de 1.702 només disset anys més tard, el seu valor experimentava un augment molt considerable, assolint la xifra de 9.225 lliures, xifra quasi doble de l'anterior, essent propietari per aquells temps Antoni Socies i Vic.

La família Socies va posseir la finca fins a finals del segle XVIII. En el 1.740 era de Salvador

La clastra està tancada amb un alt mur

RESTAURANT

GRAN VIA

**NOCES - BANQUETS - COMUNIONS
I BATEJOS**

Informació: 66 03 17

PERRUQUERIA

FINA

C/. D'es Vall, 49

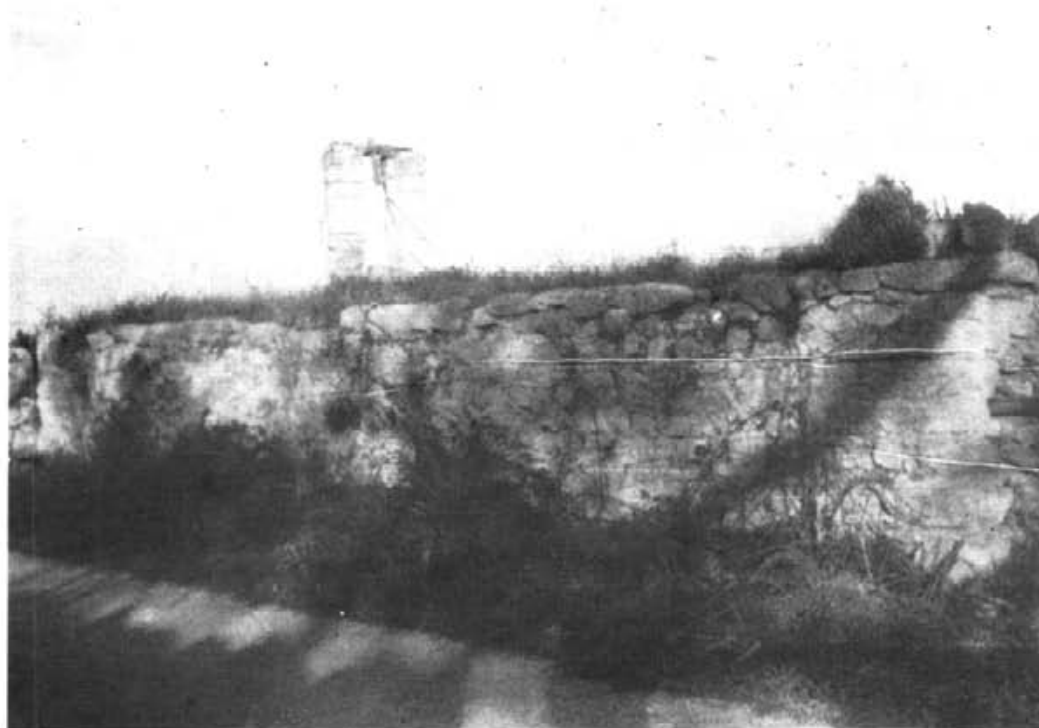
Socies i el 1.777 era d'Antoni Socies, Prevere i Beneficiat a Lluçmajor, amb un valor de 9.225 lliures.

Cap al 1.818 era de Salvador Sbert i comptava, segons el cadastre d'aquest any amb una extensió de 360 quarterades, repartides en 24 quarterades de Camp de 2a. qualitat, 136 quarterades de Camp de 3a, i 200 quarterades de garriga.

El 1.837 probablement era de Pere Joan Llompart amb idèntica valoració del cadastre de 1.777, o sigui, de 9.225 lliures.

En el cadastre de 1.862 la possessió figura a nom de Dn. Salvador Llompart i Sbert, i tenia per aquells temps una extensió de 391 quarterades i 9 destres, on hi destaquen 12 quarterades dedicades a vinya.

En aquesta època la finca, pràcticament estava íntegra, llevat de set establits que en total abarcaven un poc més de 5 quarterades. Però en el segle actual, és quan va sofrir el major nombre de parcel·lacions, introduint-se el cultiu de l'ametler, tenint en compte que en la relació de cultius de l'any 1.862, de la totalitat de les 391 quarterades que abarcava la possessió, només hi havia 1 quarterada i tres quartons dedicades a aquest cultiu.

L'aljub, depòsit i reserva per al sumistre d'aigua

Referent a la producció de formatge, en el segle XVIII tenia una producció molt important, ja que Bennoc es compta entre les possessions de Lluçmajor que major contingent d'aquest producte enviava a Ciutat.

El 1.773 coneixem la producció agrícola de la finca, que fou de 53 quarteres de blat, 50 quarteres d'ordi i 26 quarteres de

civada, essent propietari N'Antoni Socies, prevere, i conductor o majoral de la possessió En Macià Puig.

Per la visita Pastoral del Bisbe de Mallorca, En Miquel Salvà i Munar, coneixem l'existència d'una Capella o Oratori Privat, expedit a favor de Salvador Llompart i Sbert i de la seva germana Francina, i del qual no resta res en absolut.

Les cases presentaven un aspecte poc corrent comparat amb la resta de construccions d'aquest tipus, ja que només consten d'una planta baixa amb l'inevitable portal d'arc de mig punt. La claustra està tancada amb un alt mur, a la qual es té accés per

un altre portal d'idèntiques característiques a l'anterior.

En quant als monuments prehistòrics, aquests són molt escassos, comptant només amb una cova natural de grans dimensions. En la propietat d'En Joan Garau i Clar, en 1.908 a l'efectuar treballs per a sembrar ametlers es varen descobrir restes humans i alguns exemplars de ceràmica actualment en lloc desconegut.

Lluçmajor, Març de 1.987

Joan Clar

Francesc Verdera

Fotos:

Antoni Monserrat

Antoni Oliver

Les piques o abeurador per donar aigua al bestiar

CARNISSERIA XARCUTERIA

ZANOQUERA
-
GARCÍAS

Plaza España, 62 Teléfono 66 13 02

LLUCMAJOR (Mallorca)

Gent de la vila

L'amo en Gori Borronat o el llenguatge de les boires

Es seu nom és Gori Jaume Noguera, però se'l coneix més per l'amo en Gori "Borronat". Té 67 anys, llucmajorer de tota sa vida i sempre s'ha dedicat a sa foravila.

Va anar pocs anys a s'escola com molts de sa seva quinta. Anàrem a xerrar amb ell perquè sap llegir molt bé una cosa que no ensenyen a s'escola i que no està escrit a cap llibre, això són ses senyes que em dóna sa natura per poder preveure es temps que farà. Segons quines senyes ja les haureu sentides a dir però altres vos vendran tant de nou com a nosaltres com les vàrem sentir.

- Com vàreu arribar a conèixer totes aquestes senyes?

- Jo vos ho diré! A això ho valgu aprendre amb so anar a pasturar ses cabres devora es molí d'en Boet. An aquest molí hi havia un home que li deien "es torero d'es molí d'en Boet", i jo amb so passar per allà xerrava bastantes vegades amb ell i va ser aquest es qui m'ho va ensenyar.

- Tenim entès que moltes de ses senyes les coneixeu amb ses boires. Quines senyes hi ha? Quan s'ha de mirar cada Dimecres i Divendres a posta de sol a veure com se colga es sol, lo principal són aquests dos dies, no se pot mirar amb altres dies.

Si a posta de sol hi ha unes boires espesses i en "creu" (boires llargueres i primes) que tapen es sol a sa seva posta, és a dir, que es sol se colga amb una bona batzera, això és senya que canviarà es temps. Però no sempre plou perquè si sa senya des dimecres i sa des divendres no coincideix és que hi ha hagut un "fallo", per anar bé sa senya des dos dies han de coincidir.

Llavors hi ha una altra senya que és sa des "Fadrins de Santanyí" que son unes boires molt espesses i gruixades que quan se posen entre Santanyí i Cabrera sol estar dos o tres dies a ploure. Però ara també vull dir una cosa i és que no sempre plou, a vegades només és un canvi de temps.

També quan hi ha una boira baixa que puja de Felanitx cap a n'es "Morro d'en Mollí" (sa punta de Gràcia) aferrada an es puig d'aquí 4 ó 5 dies es temps farà canvi.

Es ben igual que quan hi ha aquella boirada d'aquelles que han d'encendre es llums per poder-hi veure i llavors es cap de dos o tres no plou, això s'anomena una "boira borrera" és senyal que d'aquí nou mesos sa boira tornarà i es temps canviarà, aquesta és s'anomenada "boira de 9 mesos".

Hi ha unes altres boires que se posen a Tramuntana que són unes boires gruixades i en creu i que a vegades n'hi ha un parell de sostres, generalment sol estar només de 3 a 4 hores a ploure, i si no plou aquestes boires tornaran d'aquí 3 mesos i produiran un canvi de temps.

ELS ANIMALS SÓN BARÒMETRES VIVENTS

- De senyes d'aigua en sabeu d'altres que no sien amb ses boires?

- Sí, hi ha segons quins animals que fan senya. Per exemple ses ovelles, molts de pics sentim a dir "...he sentit engronsar picarols" això és que s'ovella se grata o s'espolsa i se sent es picarol tocar, això també és una senya.

Una altra que molts la saben és que si es cucs de terra surten des seu forat, abans se veia més que ara perquè es camins

no estaven asfaltats, aviat es temps se sol desbaratar.

També hi ha unes aranyes que les deim "jales", i que per cert fa molt de temps que no n'he vista cap, que quan se'n veien per defora se solia dir "he vist una jala", i també no solia estar molt de temps a canviar.

Hi ha una altra aranya que fa un forat en terra, però lo important no és s'aranya ni es forat sinó sa tapadora que emplea s'aranya per tapar es forat i que quan aquest està destapat torna ser senya.

Amb sa lluna també se pot conèixer, i és que si sa lluna duu un rotlo molt gros i a dedins no hi ha cap estel també és una altra senya que es temps canviarà.

- Ens han dit que també això de sembrar arbres vos va molt bé, i que hi ha unes dates senyalades per sembrar-los...

- Sí, hi ha segons quins arbres que se poden sembrar de branca, com sa llimonera, sa figuera i es magraner.

Aquests arbres perquè aferrin s'han de sembrar es primer divendres de Març i per sembrar-los han d'agafar una branca jove i llargueta, i l'han d'enterrar fins que s'ull només surti un pam des clot, però alerta, no l'han de regar molt ni li han de donar molta d'aigua, només sa necessària perquè s'ull no se sequi.

Això és ben igual que amb ses carxofes que molta de gent sembra ulls, però "serra-mamerra", lo seu és agafar s'aixada i esvergar cebaiol a sa carxofera i endur-se'n mitja amb so corresponent rabassot, sembrar-ho, i així és segur que afeerren i es mateix any fan carxofes.

Amb ses figueres de moro també hi ha es seu secret, una figuera de moro no pot estar mai a sa sombra d'un altre arbre, li ha de poder pegar es sol perquè sinó no fa figues; per sembrar-les ho has de fer en Divendres Sant, però 4 ó 5 dies abans has de tallar una fulla jove i grossa i l'han de posar en es sol a fi que es tall posi crosta perquè si la sembren totd'una se podreix, si se fa així com he dit, abans que la deixen secar, i després la sembren en divendres sant es mateix any vos farà figues.

- I ja per acabar, vos ha agradat tota aquesta vida dedicada a foravila?

- Mirau, jo des de sempre m'he dedicat a sa foravila, reconec que és una feina pesada on no tens ni vacances ni diumenges ni festes, i també és una feina que l'hagués de recomanar no ho faria, però jo si hagués de tornar a triar feina tornaria a esser foraviler just per sa gran llibertat que se té dins es camp i sobretot que no has d'estar a ses ordres de cap amo.

Suca-Mulla.

SUCA-MULLA

Els preus

Si bé el mes passat els preus es mantenien i fins i tot volien pujar una mica, aquest mes el mercat agrícola està més que estacionat, està aturat.

El motiu d'aquestes davallades i estacionaments tots el coneixem de sobra, la baixada del dòlar influeix indirectament damunt el mercat agrícola, fent baixar el preu del bessó segons davalla el dòlar. La garrova respecte al mes passat ha davallat una mica, però encara la troben massa cara per comprar, si bé s'espera una bona collita ja que els garrovers fins ara van bons.

Els preus són:
Ametlla (bessó) . . . 540 pts.
Garrova 30 pts.

Pel que fa al preu dels animals la cosa és ben diferent, la gent està animada i amb ganes de comprar. Ja ha passat la baixa dels primers mesos de l'any on la gent pareixia que estava farta de tanta de carn o que no s'havia acabada la que tenien guardada per cap d'any. La veritat és que pareix que el mal de panxa ha fuit i ara amb les festes de Setmana Santa se torna preparar rebost per uns dies tan assenyalsats.

Tot això pot haver influït a que els preus estiguin una mica locos els xots tant els es pujar com davallar però pareix que tenen

tendència a anar-se'n per amunt, les porcelles tenen bon preu i els bous van quasi com sempre, però s'ha de tenir en compte el mal als preus que fan els bous que són importats de la Península i que fan baixar el valor dels nostres, cosa que també passa amb els xots que degut a les importacions de la Comunitat Econòmica Europea el seu preu és de rialles, fa 10 anys els pagàvem a 300 pts. i ara se paguen més barats.

Els preus de la ramaderia són:
xots 250 pts./kg.
bous 500 pts./kg.
porcelles 320 pts./kg.
truges 100 pts./kg.

L'ANYADA.

Dins el començament de la primavera podem dir que les coses se presenten molt bé.

Després d'aquests mesos de tant aigua han vengut uns dies de sol que han estat mel per la fora vila, ja que els terrenys que estaven negats s'han pogut eixugar i les pastures han pogut partir. Una cosa curiosa i que cal remarcar és que a les faves les fulles i bejoques els ocupen tot el tronc i no com anys passats que per veure una fulla havies de mirar a mitjan tronc, senyal que enguany han tengut lla-

cor.

Per segons quines parts de la marina ja s'han vists ametllons com l'ungla des dit petit, però encara l'ametller ha de fer la porgada per deixar només els que seran ametlles.

Els pagesos tenen por que no faci cap gelada forta, perquè si troba els ametllons tan joves tot se'n va a fer punyetes.

El començament de la primavera se va fer notar, com s'ha fet notar que ja estam entrant dins el bon temps, els dies ja són més llargs i se veu qualche oronella, d'unes mínimes de 0 graus C de febrer hem passat a 10 graus C. pel març.

Encara que hagi plogut poc, l'aigua de dia 21 se va fer notar, va ploure 11,1 l/m2., cosa normal per aquests dies.

Esperem que aquest començament de primavera sia una bona predicció pel que ens espera aquesta temporada.

ANIMALS I GAVINES.

El tema de les gavines ja no és el primer pic que el tocam en una secció de Suca-Mulla, per qualche cosa deu esser, els pagesos veuen que en pocs anys les gavines s'han convertit en uns dels principals depredadors de la fora vila, fent fora d'altres que per naturalesa era el seu habi-

tat; un exemple clar és el dels corbs que des de fa un parell d'anys se'n veuen molts manco dels que es veien en el seu lloc nombrosos esbarts de gavines, que per naturalesa el seu lloc seria el mar.

Aquesta preocupació se veu augmentada quan se veu que les gavines, amb el seu fort bec, s'agosen a caçar perdius joves i conills malalts, i fins i tot se té la terrible sospita que a l'època de cria dels conills les gavines no vetllin una lloriguera i quan la conilla surt, amb el seu bec facen un forat damunt l'olla de la lloriguera i se mengin els conillots.

Tots els pagesos estan d'acord que s'haurien de prendre unes mesures perquè la proliferació de la gavina no fos tan grossa perquè quan hi volguem posar remei no sia massa tard i ja la tenguem dins el galliner.

Però afortunadament no tot són gavines a la marina sinó que ja se comencen a veure colles de perdius que se passen pels camins sense asfaltar cercant macolins que les proveixin de calç pels ous que no estaran molt a pondre.

També se veuen conills joves i s'espera que se'n veuran molts més d'aquí a l'estiu ja que les llorigueres han anat bé, si no han estat gratades per les gavines.

La Palmera

es fasser

Historiador Terrasa 37
 Teléfono 66 04 69
 LLUCHMAYOR - Mallorca

PENTA

ASESORES

Centre de càlcul

AL SEU SERVEI

Comptabilitats

Serveis administratius

Assessoria fiscal i laboral

Plaça d'Espanya, 53- Tel. 66 21 33
LLuchmajor

Nou material didàctic per a Ciències Socials

Un mestre de Lluçmajor membre de l'equip autor del treball

Entre els ensenyants de les nostres terres el problema d'arrelar l'activitat escolar a l'entorn pròxim esdevé, en nombroses ocasions, obsessiu per manca de material adequat.

Que els alumnes coneguin bé la seva terra, la seva història pròpia, la seva llengua... com a primeres passes, necessàries i profitoses, d'un procés d'ampliació desitjable d'horitzons, és un principi pedagògic molt estès que, freqüentment, queda sense aplicar per la insuficiència dels mitjans a l'abast de l'educador.

La immensa majoria dels mestres no hem rebut una formació específica referida al nostre entorn i els materials bibliogràfics i de treballs (des de les diverses perspectives científiques que la planificació educativa implica) són escassos, gairebé inexistents, sobretot si ens referim als nivells inicials de l'escolarització que, per altra banda, són decisius (i irrecuperables) en la formació de les nostres joves fornades de mallorquins i mallorquines.

Les EINES... aquest és el gran entrebanc per als educadors que avui a les nostres Illes, i en bona mesura a contracorrent d'una inèrcia d'anys d'ensopiment i d'unes actuacions restric-

COMUNICACIONS TERRESTRES

A les Illes, per les seves característiques físiques, la principal via de comunicació és la carretera. Són a Mallorca les que transporten un gran nombre de persones que viuen a Palma amb Sòller i Palma amb Inca.

La xarxa de carreteres de Mallorca inclou Palma amb uns 40 km. de l'illa, completada amb uns 100 km. de carreteres locals que connecten els pobles veïnats. La xarxa viària de Mallorca té una longitud total de més de 1.700 km.

Mallorca té una sola carretera principal que uneix Ciutadella i Inca. La xarxa veïna, que comprèn uns 175 km., ha crescut amb la normalització de comunicació amb les urbanitzacions i zones costaneres, encara que perdurava als camins.

La xarxa de carreteres d'Eivissa és, a l'igual que la de Mallorca, radial i té una longitud d'uns 180 km. Totes les carreteres conflueixen a la capital d'Eivissa, però la xarxa és més limitada, atès que hi ha pocs carreteres locals. A Formentera una sola carretera connecta les poblacions de l'illa. La xarxa viària total és d'aproximadament de 26 km.

ACTIVITATS:

1. Localitza en el mapa les següents poblacions: Palma, Sòller, Ciutadella, Cala Ferreries, Cala Ratjada, Pollença, Eivissa, Santanyí, Manacor, Sant Antoni, Alcúdia, Mao, Portocolom, Sòller, Ciutadella, Inca.

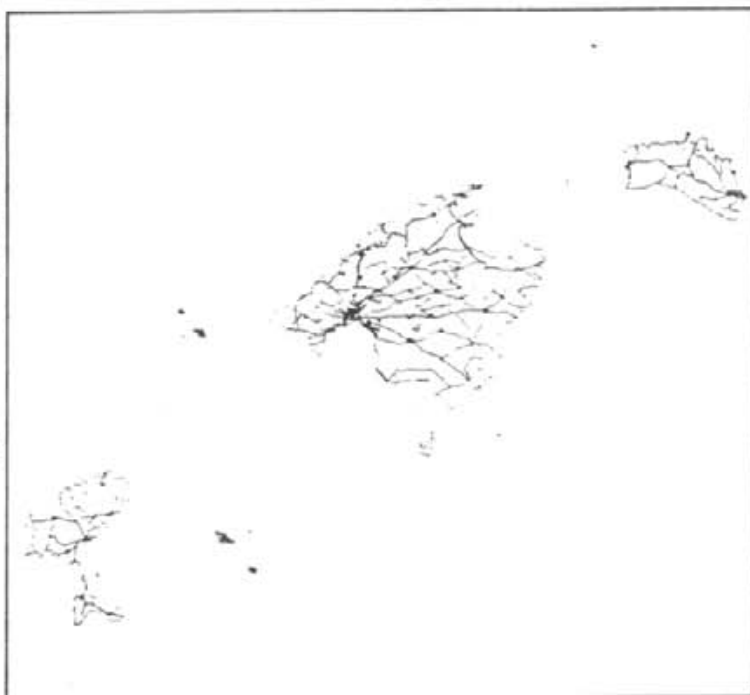
2. Estructura el mapa i marca de les poblacions alguns carreteres.

3. A continuació compara amb l'història sobre les carreteres construïdes de les Illes. Representa de com veu el mapa el mapa.

- Palma - Inca - Alcúdia
- Palma - Manacor - Cala Ratjada
- Palma - Llorenç del Carri - Santanyí
- Palma - Sòller - Sòller
- Palma - Alcúdia
- Alcúdia - Sòller - Pollença
- Santanyí - Formentera - Manacor
- Alcúdia - Aia - Cala Ratjada
- Mao - Manacor - Ciutadella
- Manacor - Formentera
- Eivissa - Sant Antoni
- Eivissa - Portocolom

4. Selecciona de color vermell en el mapa les carreteres i anota de color blau els carreteres.

NOME: _____ NIVELL: _____
CENTRE: _____ DATA: _____

tives (per aplicar un qualificatiu suau) de les institucions responsables de l'ensenyament, intenten tirar endavant amb la tasca ingent d'obrir l'escola als corrents pedagògics moderns i fer-ne, de l'escola, un veritable mecanisme d'intercomunicació amb la societat que l'envolta. Manquen eines de tot tipus per a "normalitzar" (lingüísticament i culturalment) les nostres escoles. I no cre-

gueu que parlem ara de materials sofisticats, no, ni de lluny. Ens referim a coses tan casolanes i "senzilles" (?) com: quaderns d'exercicis ortogràfics sistematitzats i atractius, mapes, fitxes de natura, materials de càlcul, guies d'excursions, fitxes didàctiques, muntatge àudio-visuals, antologies literàries, diccionaris escolars, llibres de text, etc. etc. etc. Podeu ben creure que esgarrifa pensar

les hores que es "cremen" per part de mestres i mestresses conscients en la confecció i reproducció rudimentària (fotocòpies, ciclostil, glicerina...) d'apuntes, propostes de treball, fitxes... per a la marxa diària de la classe que, una vegada emprats, s'emportarà el vent deixant, una volta més, la buidor i la necessitat imperiosa d'investir el cicle de confecció de material volander un altre cop.

CENTRE OPTIC EXPOLENT

LENTS DE CONTACTE CONTROL VISIO
M. Paloma Garí
Optica Optometrista Contactòloga

C. Berga, 26 - Tel. 26 33 74 S'ARENAL

TALLER MECANICO ANTONIO ROSSELLO
Navarra, 4 - 6 - Tel. 660928 - LLUCHMAYOR

SERVICIO DE PINCHAZOS Y NEUMATICOS

No és estrany, doncs, que en el marc del context al·ludit sia una notícia agradable la de l'aparició d'un material escolar que, pensam, serà d'una gran utilitat als ensenyants de les Illes. Efectivament, Edicions Cort acaba de treure una "COL·LECCIÓ DE MAPES DE MALLORCA, MENORCA, EIVISSA I FORMENTERA" que presenta un ventall de suggeriments que voldríem comentar breument.

El treball és un conjunt de mapes muts amb textos per a realització d'activitats i d'exercicis de geografia i d'història pels nivells corresponents al Cicle Mitjà de l'E.G.B. Els autors són un equip de mestres mallorquins: Pau Bibiloni, Andreu Ferrer, Rafael Oliver i el llucmajorer i bon amic, Celso Calviño, amb l'assessorament didàctic de Bartomeu Rotger i Amengual i la col·laboració de F. Florit i J. Bibiloni.

La proposta didàctica s'estructura en tres nivells (A-B-C), corresponents als correlatius del Cicle Mitjà.

EL CLIMA DE LES BALEARS

Les Illes Balears estan situades entre els 40° 05' 17" i 39° 47' 27" de latitud nord i els 1° 17' 23" i 4° 23' 40" de longitud est.

El clima de les Balears és Temperat-Mediterrani, amb unes ombres i nubs i els hiverns suaus i plujosos.

Les temperatures mitjges anuals són de 16,7° a Menorca, de 17° a Mallorca i de 17,5° a Eivissa. Aquestes diferències es deuen a la diferent latitud entre les illes. Les temperatures són més baixes en dues a les parts més elevades. A les zones planes, de vegades, es deuen ferer gelades.

Les precipitacions i repartiments de forma desigual durant el curs de les illes, les màximes es troben a l'illa de Tencatiassa, 1.200 mm., a Eivissa, i les mínimes a Mallorca i Formentera, amb uns 300 mm. L'illa més plujosa és Menorca (500 mm.), seguida de Mallorca (480 mm.) i Eivissa (370 mm.).

El més predominant de les illes són els vents marítims i l'efecte de la mar i l'oceà, i el vent i l'efecte de la terra. Els vents del nord són freds i plujosos. Els vents del sud són calents i secs. A l'estiu, quan el vent de la mar arriba a la terra es demostren vents, i quan es va de la terra a la mar, vent. Les illes més ventoses són Menorca i Formentera.

ACTIVITATS:

- 1.— Llegeix els dos mapes del mapa de quatre punts cartabans i els comentaris.
- 2.— Escriu davant cada punt cartabà el nom del mapa corresponent.
- 3.— Fes un mapa de color dels punts de les illes Balears més plujoses i de color gris les que les menys plujoses.
- 4.— Escriu en el mapa i davant cada illa les temperatures mitjges anuals.
- 5.— Llegeix el mapa amb una fitxa de color dels punts de les illes més plujoses i l'hivern i amb una fitxa de color vermell, els punts més ventosos a l'estiu.

NOM: _____ NIVELL: _____
CENTRE: _____ DATA: _____

Amb un plantejament cíclic s'ofereix al mestre (i als deixebles) un ampli recull d'informació i de possibles activitats sobre aspectes geogràfics i històrics, recursos eco-

nòmics, clima, flora, fauna, població, comunicacions de les Illes Balears i, és aquest un punt interessant, la situació i la relació de cada una de les illes i de l'arxipèlag en relació a l'Estat Espanyol i a Europa. Els dos primers nivells es fixen més en aspectes geogràfics (així, p.e., al nivell A es pot optar entre tres sèries: Mallorca, Menorca i Eivissa) i al C (cinquè d'E.G.B. i possibles nivells superiors) es consideren, ultra els geogràfics, caires històrics, de cultura popular, de natura i de topografia. El projecte es completa amb una "GUIA DIDACTICA" per al mestre.

Remarcant els valors pràctics d'un conjunt de materials d'aquesta naturalesa és fora de lloc. S'ha de comentar però, el rigor de plantejament, l'encert d'ofereir una estructuració cíclica, el protagonisme de l'alumne (que observa, reflexiona, investiga, manipula, dibuixa...), les possibilitats que queden obertes a la iniciativa del mestre, la seguretat d'aplicació que ofereix un material experimentat prè-

viament pels mestres amb experiència que l'han dissenyat i un seguit de mèrits que empeteixen els possibles defectes (si és que existeixen) d'una obra com aquesta.

Ara cal esperar només dues coses: que el treball d'aquests mestres actius no sigui en va (pensam que el seu amor a l'ensenyament i a la nostra terra es veurien ben compensats si els mapes de la col·lecció fossin en poc temps un material habitual a les nostres aules) i que alhora serveixi com a estímul a altres equips (i a institucions públiques i privades relacionades amb el món de l'ensenyament) que des de totes les perspectives forneixin el col·lectiu escolar de les eines imprescindibles per assolir la NORMALITAT cultural i lingüística que ens és necessària per consolidar-nos com a poble.

Miquel Sbert
Sant Jordi, març de 1987.

**BITLLETS DE VAIXELL
I D'AVIÓ**

OFERTA ESPECIAL VAIXELL

**ANADA I TORNADA
4 PERSONES I EL COTXE
40.900 Ptes.**

TOTS AQUESTS SERVEIS ELS TROBAREU A
"VIATGES XALOKI", SENSE CAP TIPUS DE
SUPLEMENT SOBRE EL PREU OFICIAL

C/ Maria Antonia Salvà, 38
Tel. 26 74 50 - 54 - 58

S'ARENAL

Els cuiners del rei

TEMPS DE PASQUA

Quan s'arribava a la mitat de la lluna de març, el poble jueu es reunia a l'entorn de la taula per celebrar l'alliberació d'Egipte; es menjaven plats preparats bàsicament amb xot. Aquest costum va arrelar a Mallorca, poble prou mesclat amb el jueu. Així, la carn que més es menja a les festes de Pasqua és el xot. El protagonisme d'aquest animal és lògic —tradicions jueves al marge— perquè en aquest temps, està en el seu punt. Els mens després d'haver mamat uns quatre mesos, són decantats de la mare, la carn és tendra i jove i la manca de segregacions sexuals fa que no tinguin el gust molt pronunciat —amb paraules senzilles, el xot encara no xotetja—; és l'hora doncs de menjar-lo: rostit, torrat

o dins les panades, menjar imprescindible d'aquestes festes, juntament amb els robiols i els crespells. Cal dir que els robiols més representatius d'aquest temps són els farcits de brossat, un altre derivat del xot. Aquí no donarem cap recepta d'aquests productes perquè n'hi ha un enfiloi llarg. Cada casa mallorquina té la seva recepta, moltes vegades heretada de passades generacions i no podem dir "ex cathedra" quines són les millors. El que sí podem dir sense por d'equivocar-nos és que el xot és el producte més representatiu de les festes de Pasqua. Per aquest temps inclús els productes derivats cobren força. Ens referim a la llet formatjada, el brossat i el formatge.

EL FORMATGE

El formatge ha estat durant segles un element habitual dins l'alimentació quotidiana de les Balears. De formatges n'hi havia de vaca, de cabra, però sobretot d'ovella. Aquest darrer és el més conegut a Lluçmajor, segurament per l'abundància de guardes d'ovella que hi havia dins la Marina. El nostre terme té tradició formatgera, documentada històricament; recordem els mots de Na Ma. Antònia Salvà:

'Diré que amb honor del cel quan de l'esclavatge orb del

moro es trencà la baula, del rei serviren en taula formatge de Capocorb.

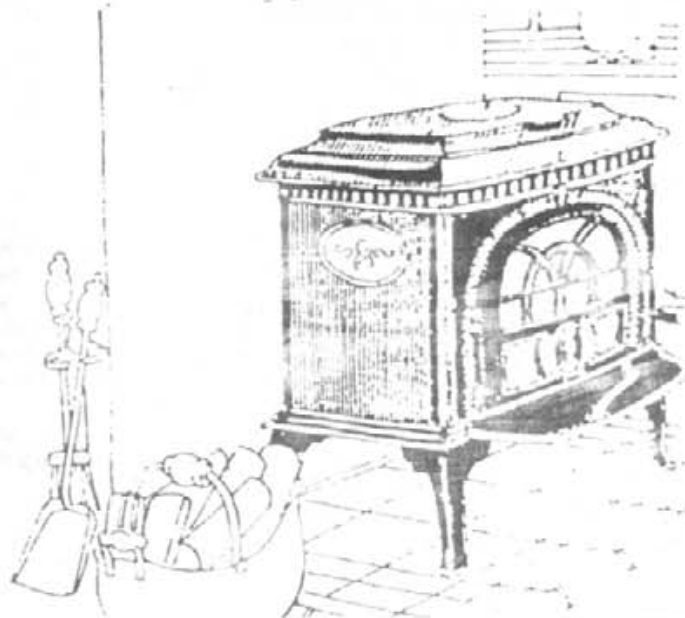
Aquesta tradició avui està en perill de perdre's. La normativa del Ministeri d'Agricultura exigeix un número de Registre de Sanitat i per obtenir-lo, el pagès formatger s'ha de

donar d'alta com a productor, a més de tenir unes instal·lacions amb el vist i plau del Ministeri. Al no complir tots aquests requisits burocràtics es veu en la incapacitat de vendre el seu producte. Aquesta desgraciada normativa s'ha carregat un caramull de formatges artesanals.

No estam en contra d'un control sanitari —d'altra banda imprescindible— però creim que s'haurien de donar facilitats als pa-

calor natural
armonia de hogar

JØTUL[®]
chimeneas y estufas

PALMA
46 51 05

POLLENÇA
53 14 71

SA POBLA
54 14 01

LLUCMAJOR
66 04 43

Ca'n Janer

gesos a fi de recuperar el formatge artesà. Tots els mallorquins hi sortirien guanyant.

El formatge a Mallorca s'ha fet des de fa molt de temps de la mateixa manera: lo primer es posa la llet dins l'olla colera afegint-hi els cabells secs dels cards poners

"amb sa morada cimera que es tosa per la tissora subtil dels pastors la flor de card, de la llet escumosa farà colar les nevades blancs."

Ma, Antònia Salvà

Aquesta llet fermentada es passa llavors pel fogasser (roba que ens fa de colador); el que ens queda dins és el formatge, la llet colada és la llet formatjada. Si a aquesta la deixam al foc un quart d'hora (a punt d'arrancar el bull) en podem separar el brosat quedant el serigot que s'emprava per donar als porcs (vegeu Lluçmajor de Pinte en Ample no. 35, pg. 12).

Tornant al formatge, una vegada dins el fogasser, es fa degotar damunt el cavall (instrument foradat amb forma d'Y); com ha degotat prou es ferma el fogasser i es dona forma al formatge. Una vegada ja tenim les peces fetes es posen en premsa, a fi que es pitgin bé, hi han d'estar devers una hora i finalment només queda passar-lo per la saladora. Després de rentar les peces tenim el formatge tendre, menja excel·lent tant si és amb pa lleugerament salat com frit amb un parell d'ous per companyia,

"una loncha de queso frito o asado es una auténtica delicia, un descubrimiento" (Andreu Manresa).

Per aconseguir que el formatge duri, s'ha d'anar untant d'oli i girant les peces de tan en tant; s'obté així el formatge sec o curat.

Finalment ens permetem uns petits consells per a la conservació dels formatges, a fi de mantenir tot el seu gust hem d'evitar-los canvis bruscs de temperatura i humitat, per això lo millor que podem fer és guardar-los embolicats amb paper d'alumini dins el compartiment especial per formatges del frigorífic, o bé en cas de no tenir aquest comparti-

ment el lloc de la gelera destinat a les verdures. Es convenient treure'l una hora abans de menjar, a fi que s'habitui a la temperatura ambient i ens doni tot el seu aroma.

El company indiscuti-

ble del formatge és el vi; blanc o negre, jove o vell, això dependrà del moment; però només el vi ens farà apreciar amb totalitat l'esquisitesa d'aquest producte tant nostre com és el formatge d'ovella.

RECEPTA DEL MES

LLET AMB CROSTA

Posau la llet molsisa (la que es muny de l'ovella, sense cap preparació) al bany maria fins que bulli. Dins hi haureu tirat sucre al gust, llimona rallada i uns brins de safrà torrats (perquè se fonguin).

En una greixonera hi posau el bescuit i l'escaldau amb la llet molsisa. Es baten un parell de vermells d'ous (quants més millor) i es tiren per damunt la greixonera, que s'enforna tant sols amb el grill del forn (antigament se posava una llaua amb caliu damunt la greixonera). Quant la llet comença a cobrar color tendreu a punt un dels dolços més exquisits de la cuina mallorquina.

Destilerias Reunidas
S.A.

**FABRICA DE LICORES Y ALMACEN DE LICORES,
WHISKY, VINOS Y CHAMPAÑAS**

**C/. S. Francisco, s/n - Tel. 66 01 78 - LLUCMAJOR (Mallorca)
EDIFICIO DERESA**

Entrevista a Conxita L'Espigolera Boja, directora de les Edicions Atàviques

Vàrem remoure tot Nova York i no la trobarem. Després anàrem a París, i res. A Berlín, ni rastre d'ella. A Londres, res. A Venècia, un antic gondoler que feia de conductor de vaporetto, i que en realitat era un espia senegalès, ens va dir que na Conxita s'havia fet la cirurgia estètica a l'Egipte, i que la trobaríem al Puig de Randa (de Mallorca, evidentment). Després d'haver voltat mig món, tampoc no era al Puig de Randa. Allí ens digueren que se n'havia anada del Puig perquè el fantasma de Ramon Llull l'encziçava. Finalment, i després de seguir el rastre de la seva olor (a pell nova i 'new look'), la trobarem a Ses Piquetes des Pèlag immersa en uns intensos exercicis espirituals. Era la primera vegada que vèiem la nostra directora en persona, ja que sempre ens havíem comunicat amb ella en morse, i només en coneixíem els pocs clars trets que havíem pogut destriar en la foto que ens havia enviat per anunciar BALEIGS. Poc després d'aquesta

apassionant recerca, érem al seu avió particular, camí de Iugoslàvia. Sopàrem a Ljubijana, i mentre preníem el cafè, li fèrem l'entrevista. Un cop acabada, tornàrem a Mallorca. Ella no davallà de l'avió. Ens donà un parell de fotos i uns papers (el contingut dels quals aclarirem després); i ens digué que no la tornàssim cercar pus mal, que ella ja es posaria en contacte amb nosaltres. L'avió partí cap al Japó.

Així dons nosaltres, components de les Edicions Atàviques, hem entrevistat la nostra directora, Conxita L'Espigolera Boja. Llogàrem King-Kong per anunciar-nos. No vàrem trobar na Jessica Lange, aquella rossa ai.lucinant que li feia d'al.lota, perquè era una versió antiga de la pel.lícula (vegeu número de Fires d'aquesta revista). A més, volfem sortir en temps de fires, i amb un altre nom: AFERS. Els llucmajorers, que viuen tot el mes esperant el número d'aquesta revista, es preguntaren, neguitosos i inquietos, encuriosits i estranyats, QUE BALEIGS VOL DIR AIXO? Què fa un goril.la gegant vora les ovelles amb rodes i els pudents textos dels quatre tronats del dia?

Després de llegir aquesta entrevista, vos poden passar dues coses

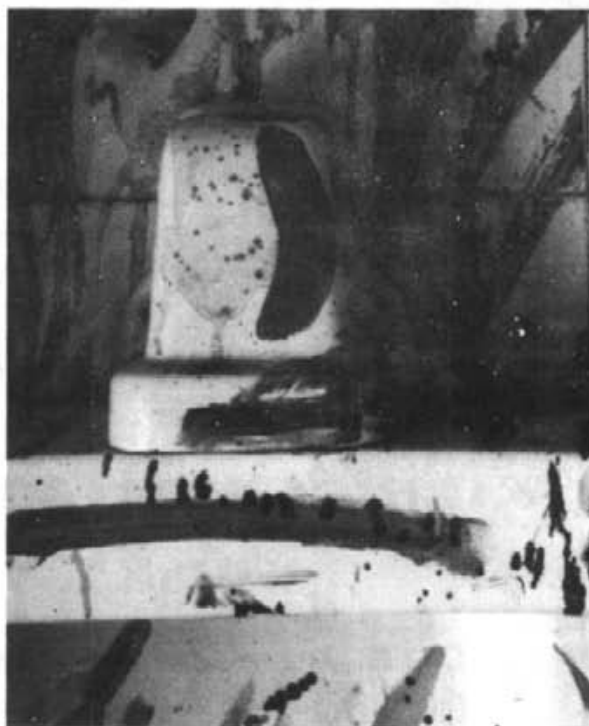
1a. Que hagueu descobert que BALEIGS no és només allò que ningú no es vol menjar, i acaba a la boca del vostre ca o del vostre moix; sinó que pot ésser també un grapat de papers embrutats de colors i paraules.

2a. , o que no vos hagueu enterat de res.

Començam l'entrevista amb una pregunta que va directa a l'estómac.

- Què és BALEIGS?

- BALEIGS és...—na Conxita treu de la bossa de pell de cocodril un pintallavis lila i es pinta les ungles—...bé, BALEIGS és una carpeta que intenta aplegar en una matei-

xa experiència els textos d'un grup de joves poetes, i la plàstica de també joves dibuixants i pintors. Són joves llucmajorers —encara que hi hagi col·laboracions de ciutadans, i porrerencs, i felanitxers...— els que un bon dia, decidiren d'endinsar-se en l'aventura d'imprimir mitjançant la tècnica serigràfica. Començaren a imprimir en uns lavabos (d'home), i més tard es traslladaren a un taller més gran i fred, a plaça. Jo tenc el plaer d'orientar i dirigir (més simbòlicament que res, i això ho explicaré més tard) aquest grup de joves que formen les Edicions Atàviques. —Després de dir-nos això, demana al cambrer un gin Xoriguer; però aquí, a Iugoslàvia, encara no ha arribat semblant beguda; i davant l'estranyesa del cambrer, li demana una coca-cola.

- A hores d'ara, què s'ha fet d'aquesta primera carpeta?

- Està gairebé enllestida. Ja varen anunciar que el dia 23 d'Abril seria a la venda (encara que no saben si faran o no una presentació-exposició). Hi ha més d'una dotzena de làmines impreses (quasi totes apleguen text i part gràfica). Així mateix, varen començar a fer feina a principis de l'any 86, i ja tenen ganes de treure-ho al carrer d'una vegada. Si baden, aviat farà floridura. —Na Conxi grufa dins la seva bossa, treu un llapis d'ulls i es pinta els llavis.

- S'ha plantejat la continuïtat de BALEIGS?

- El futur de BALEIGS i de les Edicions Atàviques no és gaire clar. Si després de la venda dels pocs exemplars impresos, no hi ha hagut pèrdues, ganes no en mancaran per seguir endavant amb l'aventura. De fet, la tirada és només d'uns cent exemplars, tots ells numerats. El valor de la serigrafia és també aquest; només un número limitat d'impressió gairebé irrepètible.

- A l'anunci de BALEIGS que sortí el mes passat en aquesta revista, hi havia una foto. Eres tu?

- Sí. Em feren la foto a Hollywood (me la va fer el director de fotografia de la pel·lícula *Out of Africa*); i la vos vaig enviar. Pocs grups d'aquest tipus tenen la seva directora i la seva model publicitària en una mateixa persona. A més, vaig quedar afavorida! O no? La veritat és que jo he fet ben poca feina (per no dir que no n'he feta cap), i més aviat sóc la IMATGE de les Edicions Atàviques. Per això, quan parl de les Ed. Atàviques, ho faig en tercera persona; són els joves que hi han fet feina els vertaders creadors de BALEIGS. JO m'encarreg d'altres aspectes, com és ara la publicitat arreu del món.

- Ens podries dir, doncs, qui són aquests joves que for-

men les Edicions Atàviques?

- Na Conxita treu de la seva bossa el número de la revista "Llucmajor de pinte en ample" d'abril del '87 (?); i l'obre. A la llista —ens diu— hi ha: Artigues, Joana; Bezares, Miquel; Garau (s), Antoni i Joan B.; Ginard, Maria; Mascaró, Miquel; Thomas, Biel; Torrens, Pere; també les col·laboracions de: Bennàssar, Pere; Cardell, Miquel; Creus, Rafel Ma.; Mir, Dolors; Pons, Damià; Pons, Margalida; i supòs que no me n'he deixat cap.

- Com és que ja tens el número de la revista abans d'imprimir-la? —li demanam, astorats davant la proesa presenciada.

- Tenc una xarxa de serveis d'intel·ligència molt eficient —ens amolla, sempre enigmàtica, i després es fot a riure per les butxaques. "Quan riu és més bonica" ens diu en italià un cambrer que fa aeròbic damunt la nostra taula.

Veient que l'entrevista s'embulla de cada vegada més, decidim, per unanimitat, de fer-li la darrera i esperada pregunta:

- Per què et diuen L'Espigolera Boja?

- No ho sé, —dit això, s'aixeca i li dona la seva adreça al cambrer —tot suat de fer aeròbic—; ens diu que "mos n'anam" i sortim del restaurant de Ljubljana. No tenim temps ni de comprar qualche souvenir, que ja som a l'avió.

Quan l'avió va haver partit, miràrem les fotos i els papers. Era la nostra entrevista, passada a màquina (nosaltres no havíem pensat a dur gravadora, i no l'havíem transcrita), i les dues fotos del "taller lavabo" després d'una sessió de feina; i és que...na Conxita pensa en tot!!

Entre els papers, hi trobàrem també una darrera nota que tot seguit transcrivim:

"Si voleu participar en el sorteig d'una carpeta BALEIGS i de cinc COLAPSOS, envieu una postal (la més virguera que trobeu, si pot ésser) a Edicions Atàviques, Plaça Espanya no. 18; Llucmajor. El sorteig (o tret d'una bossa de la postal guanyadora) es farà sense la presència de cap notari, però vos prometem que no farem trampes. Esperam les vostres postals."

Projecció d'audio-visuals

El divendres, dia 6 de març, als baixos de la rectoria es projectaren dos àudio-visuals: "Les orquídiades" i "L'aigua: recurs escàs".

En el reportatge de "Les orquídiades" es presentaren diversos tipus d'elles, començant per la plana de Mallorca (la marina de Llucmajor, fins arribar a la Serra de Tramuntana).

D'aquesta manera es va poder observar l'adaptació de les orquídiades al medi on es troben, on estan situades: color, dimensions, estructura de l'orquídiada de cara a la polinització...

Sobre el tema de les orquídiades el GOVERN BALEAR, mitjançant la Conselleria d'Agricultura i Pesca va editar un cartell en la commemoració del Bienni Internacional de protecció dels vegetals 1984-1985, on es deia: "No es poden collir o tallar sense autorització LA MOSCA GROGA (una espècie d'orquídiada) ni cap altra espècie d'orquídiada" i també "Es necessita autorització per a collir o tallar

amb fins comercials; la camamilla, la murta, el llamputdol i el marfull".

Sobre l'àudio-visual fet pel G.O.B. fa un parell d'anys, quan quasi no plovia gens, (encara que enguany el tema no és gens preocupant, perquè n'ha caiguda molta d'aigua), jo diria que és una projecció de concienciació de la importància de l'aigua i sobretot de transmetre la seva gran importància als insulars, als habitants de les illes, que depenem exclusivament de l'aigua de la pluja, ja que no tenim rius que duguin aigua tot l'any. La projecció, molt didàctica per cert, comença amb un nin que tuda un poc d'aigua i aleshores la seva mare mitjançant un conte, amb dibuixos i esquemes molt clars, descriu el cercle de l'aigua i la seva importància adaptat tot a les illes, això fa que el seu fill se doni compte que l'aigua és quasi un tresor, un tresor que no hem de malgastar inútilment.

Francisca Barceló.

Activitats per mes d'Abril

Diumenge 5 d'abril:

Excursió a la Capella Blava, organitzada per l'"Estol Capellets de Teulada".

Diumenge 19 d'abril:

Excursió amb bicicleta a Alcudia, organitzada per l'"Estol Capellets de Teulada" i "Pedal Verd".

Diumenge 26 d'abril:

Excursió al Puig del Teix, organitzada per l'"Estol Capellets de Teulada".

Per a més informació telefonau a:

Guillem.- 662134

Joana.- 660586

Neteja a les piquetes del Pèlag

Els al.lots del G.O.B. tingueren la brillant idea d'anar a les piquetes del Pèlag a fer-les netes i a sembrar-hi els arbres que hi mancaven, però, ja que sempre van curts de doblers ho comunicaren a l'Ajuntament que encantat decidí ajudar-los. Prest s'adonaren que la bona intenció minjava; l'Ajuntament boicotejava el seu pla, sí, tal com sona; aquest s'encarregà d'enviar algú a fer la feina dels al.lots (segurament perquè no es cansassin tant quan hi anassin). Així

sí, arribat el dia els deixaren les eines però no les bosses de fems (segurament no entraven en el pressupost de l'Ajuntament).

Entristeix saber que tenim els torrents més bruts de tota Mallorca i que la feina que pogueren fer aquests al.lots és mínima comparada amb la necessitat real. En llevaren molta de brutor, però en deixàrem, per desgràcia, per regalar i per vendre. A tant l'almod, com va dir algú.

Laurentí Lea.

SA FILOA

C/ MELIÀ, 3 LLUCMAJOR

Cristaleria Llucmajor

Envidrat d'obres - Miralls - Vidres de Color - Decorats - Vidres en general

Ronda Migjorn, 105 - Telef. 66 14 93 - LLUCMAJOR (Mallorca)

TALLERS LLUCMAJOR

SERVEI OFICIAL

REPARACIONS EN GENERAL
PLANXISTERIA I PINTURA

Ronda de Ponent, s/n
Tel. 66 12 67

LLUCMAJOR

Salam Marrakech

Joana Artigues i Rebassa

Després de l'aeroport la Menara, tot seguit; l'allotjament, més tard; les murades: la barrera roja que ho delimita tot. Creuada aquesta, convé que abandonis el que ets i et deixis anar, sense prejudicis, cap al centre de la follia.

En arribar a la plaça Jemaa El Fna posa't d'hora, fes un tomb curtet i ves a dinar. Que et sembla una ensalada, uns frits, un couscous, un poc de pa i un te? (Procura, el temps del dinar, asseblar-te de les costums d'aquest poble per integrar-t'hi millor).

Es arribada l'hora de capficar-se dins els suc de La Medina, és aconsellable no comprar encara, mira primer, hi ha temps. Perdre't dins La Medina és, sense dubte, un dels plaers més intensos, d'ella sortiràs un poc confusa per la quantitat de sabors, olors i sensacions de les quals seràs testimoni —no t'oblidis d'anar al barri dels tenyidors; és impressionant—. Procura tornar d'hora a la Jemaa El Fna per a caure en l'encís de la bogeria humana —no t'estranyi si algú se t'acosta i amb veu molt dolça et demana en matrimoni—. Cerca un lloc per anar a descansar i a contemplar el desgavell de la 'plaça follia'. Més tard pots anar a sopar uns brochettes amb pa i un te, la qual cosa et farà recuperar forces. Malgrat et sembli estrany ara és una bona hora per anar a comprar a la plaça o a

les botigues dels voltants (creu-t'ho, no és un somni.). El cafè de França és un bon lloc per anar a fer la darrera copa. (és un dir, perquè allà d'alcohol ni una gota). S'ha fet tard, agafa un taxi i torna a l'hotel o al càmping a dormir o a comptar les hores que queden fins que surti el sol.

Aixeca't prest per veu-

re despertat la ciutat. El berenar lleuger: un suc de qualsevol cosa i un pastís, no sigui que et trobis malament en arribar al barri dels adobadors de pell. No facis el ridícul tapant-te el nas, ni anant de puntetes. Després pots anar amb caruatge a recórrer les murades (bastant guiri) o a pair tot quan has vist a algun lloc tranquil, un de bo és el palau de El Bedi on, a part de recrear-te la vista amb la meravella que és aquest palau i amb les aus que hi habiten et questionaràs moltes coses (procura deixar el mal humor al palau perquè sinó el passejaràs tot el dia). Ves fins al Call, notaràs la diferència en tots els sentits. Es hora d'anar a fer un te al cafè de França que et deixarà com a nova i a punt d'intercanviar coses amb els altres, si encara no ho has fet i també

amb algun adult, s'enamoraran del que duguis damunt. Quan et cansis ves a dinar de poca cosa: tagine amb pa i un te, per a poder dur a terme la terrible tasca que t'espera: comprar. Carrega't de paciència i humor, deixa't dur per la massa i regateja, regateja molt, retrobaràs el contacte humà en aquest acte.

El sol es pon, és hora de partir, saps que ara el taxi farà el camí a l'enrevés i que has d'iniciar l'adéu: les murades, l'allotjament, la Menara i a l'enfront l'aeroport, tot queda rera: vivències, colors, sabors, olors, formes... Te'n vas no sols emportant-te records d'aquest país, també hi deixes un poc de tu a cada racó, ínfim, però teu. L'avió s'aixeca i mirant de coa d'ull els llums que gairebé no es veuen promets a la Ciutat Màgica el teu retorn.

L'arribada d'Hernández Mancha i el seu serrell a la presidència d'Aliança Popular sembla que ha jugat en contra de l'amo Antoni i dels seus desitjos de continuar en la seva cadira de batle. Ara, la nova ona aliancista, intenta posar de moda els candidats joves i el mussolet m'ha dit que puc assegurar que també el número u d'A.P. serà una persona que no arribarà als 50 anys.

Pel que fa a això, els trets, ara, es concentren damunt algun industrial il·lucmajorer que compleixi amb la condició esmentada. Es a dir, que la dreta està capficada en la recerca d'un líder amb garanties d'aconseguir, o al manco intentar, que no s'escapin els vots conservadors cap a altres formacions polítiques.

I tornant a l'amo Antoni, l'altra dia volant per la marina vaig escoltar la conversa de dos foravilers que no estaven molt contents del batle. Deien que un home que sempre ha volgut ser foraviler i sempre ha dit que els defensava quan ha arribat a la Casa de la Vila no se n'ha recordat.

"Basta mirar els camins de foravila, plens de brutor i clots, per tot arreu. No n'ha arreglat cap!, deien. Jo trob que per compondre un poc la seva imatge, podria ser que en els darrers pressuposts hi hagués doblers per fer contents els foravilers ja que sempre són els darrers en tot.

Si qualche dia feis una volta pel Camp Municipal d'Esports, podreu contemplar la superocupació que registra l'oblidada, per l'Ajuntament, pista de tennis. Els parlits d'un animat torneig es disputen en sessió contínua amb la participació de nombrosos il·lucmajorers. Qualque regidor, veient tant de tennista amollat, tal volta s'adonaria del malgastament de més de nou milions de pessetes que ha suposat la construcció d'una tribuna coberta.

Al cap i a la fi, sols és un porxo, això sí, a prova de bales, gairebé sembla un bunker! Aquest permetrà a uns senyor fumar-se el seu puro a l'alberg de qualsevol inclemència meteorològica, res més. Amb els nou milions s'hauria pogut millorar l'actual pista de tennis i construir-ne una de nova donant així l'oportunitat de practicar esport a nombrosos il·lucmajorers.

Són molts els usuaris de la Guarderia Municipal que en duen unes bones mordales de l'Ajuntament. No entenem quins són els criteris que segueixen els nostres regidors a l'hora de valorar les necessitats socials del poble i, per tant, de subvencionar-les.

1er.- ¿Creuen que és més important invertir milions i milions de pessetes en pistes cobertes o en festes i rodelles que en subvencionar la guarderia, que segons ells ha d'esser autosuficient, i per això l'han convertida en la més cara del poble? ¿Deu esser autosuficient el poliesportiu?

2on.- Si el que es volia

fer, com es deia, era una guarderia que donàs servei a tots els il·lucmajorers, i sobretot als més necessitats, seria hora que es pensàs que no tothom té les vacances al mateix temps, i que no tots els pares tenen la padrina que els podrà resoldre la papereta quan la guarderia es tanca.

Molts de pares afectats creuen que en temps de vacances del personal, s'hauria de contractar qualche puericultora per a mantenir uns serveis mínims.

La guarderia, gràcies a la labor de les puericultores i a la gestió del seu regidor, fins fa poc temps era el mirall on es podien mirar els altres serveis municipals. La pujada de quotes a mig curs, per a molts de pares va esser una ganivelada a traïció que els va obligar a canviar el seu al·lot d'escola. El tancar uns serveis tan importants, sobretot per a les famílies més necessitades, tampoc no li ajudarà a complir millor la seva tasca social.

"la Caixa"

CAIXA
DE
PENSIONES

**SE BUSCAN
REPRESENTANTES
DE TODAS LAS RAMAS**

LES OFRECEMOS UNA AMPLIA

GAMA DE PRODUCTOS

INTERNACIONALES PARA

VENTA EN EXCLUSIVA

LES ROGAMOS QUE SE PONGAN

EN CONTACTO CON

PILATUS S.A.

DE 18 A 19 H. TEL: 46 03 65

C.D. Espanya I Regional

Adéu, Roldan, adéu

Succedia després del partit que l'Espanya perdé per golejada (4-1) a la barriada palmesana de "Virgen de Lluc", contra l'equip titular del mateix nom al camp del "José Sempere". Concretament la nit del dijous, dia 26 de març, José Pablo Roldán Nadal cessava com a entrenador del C.D. Espanya sorprenent tothom.

Tots sabem que en el món futbolístic, quan els resultats no van d'acord amb les aspiracions del club, és més fàcil prescindir d'un home (l'entrenador), que d'una plantilla. I el cas del bo d'en José Pablo Roldan no ha estat una excepció.

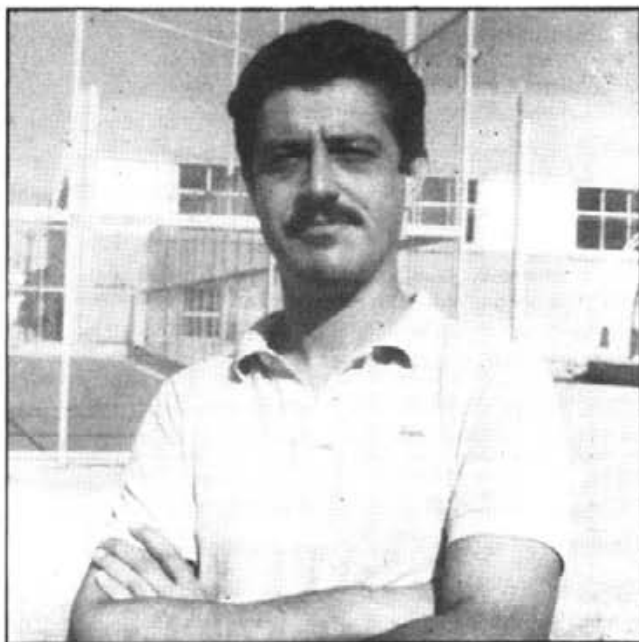
Ho repetim, ens sembla una mesura sorprenent prescindir d'un home quan només falten set jornades per acabar el campionat. Segons el nostre modest parer, Roldan (ja ho comentarem al núm. 65, corresponent al mes de febrer d'enguany) tenia una plantilla pitjor que la de l'anterior temporada, amb Pep Dols a la banqueta que, encara que no ascendí l'equip de categoria, el va mantenir fins l'acabament de la lliga.

En fi! tot sia per a bé de l'Espanya, cosa que el que s'atascia, encara que alguns no ho creguin, desitja com el qui més.

De moment, segons comunicaren als jugadors, l'encarregat d'assumir la situació serà l'ex-jugador Juan Oller, acompanyat dels consells del nostre vell amic Miguel Jaume Llull, tot un "STAR" dins de l'àmbit balear.

Escriu: Joan Quintana

Foto: Coloma Julià.

Josep Pau Roldan Nadal, ex-entrenador del C.D. Espanya.

ESPAÑA, 2
ALQUERIA, 0
(1-03-87)

Gols: 1-0, G. Hernández "Mexicano", minut 40.
2-0: Matias Terrasa, m. 51.

Tarda apacible per a la pràctica del futbol que es traduí, sobre el rectangle de joc, en un "match" entretingut en el qual l'Espanya sempre va dur la iniciativa amb un ritme de joc bastant ràpid.

En el transcurs de l'encontre hi hagué moltes oportunitats de gol per part local, per la qual cosa el resultat ens sembla curt.

Regular actuació del col·legiat de torn que, segons sembla, oblidà les targetes i "va fer llarg" donant classes d'àrbitre als jugadors visitants.

Pel que fa als gols, el primer fou un baló recollit per G. Hernández dins de l'àrea i que posteriorment ell mateix s'encarregà de materialitzar d'un potent xut, a la mitja volta, quan mancaven cinc minuts per a la conclusió de la primera part. A l'inici del segon temps arribà un gol ben polit en una escapada de Terrassa que va plantar-se davant del guardameta visitant, driblant-lo i duent el marcador al resultat que seria reflectit fins el final de l'encontre.

J. SALLISTA, 0
ESPANYA, 0
(8-03-87)

Alineació:
C.D. Espanya: Sorell,
Cosme, Tomeu, Vich, J.

Mas, Olegario, G. Hernández, Páez, Leónidas, Tolo i Terrasa.

En el min. 40 Tolo és substituït per Eusebio per mor d'una lesió de lligaments al genoll esquerre.

Partit magistral en el que, encara que el resultat romangués inamovible, tant uns com altres cercaren amb insistència i bona esportivitat la victòria, tot i que, atès el que vàrem veure sobre el terreny de joc, si hi havia d'haver un guanyador, aquest era el combinat espanyista ja que varen tenir les millors oportunitats de desnivellar el seu favor el marcador, però així i tot la sort no va estar de la seva banda.

Tant en els primers quaranta-cinc minuts com en els darrers, els celestes varen esser els que realitzaren un millor encontre, sense llevar

mèrits a la labor realitzada pels d'Inca. La millor preparació, mostrada en tot moment pels visitants, inclinà la balança a favor dels de Llucmajor, encara que això no es traduí en gols ja que, com és sabut en futbol, dos i dos gairebé mai no sumen quatre.

Resumint, s'ha aconseguit un nou positiu que, a la vista dels resultats obtinguts pels restants equips que van al cap de la classificació per davant de l'Espanya, Cala d'Or, Ferriolenc i Petra, sembla poc.

Però encara queden esperances per a aquest desitjat ascens, quan manquen deu jornades, cap dels equips esmentats que, juntament amb l'Espanya, formen el quartet del cap, acaba de destacar.

ESPANYA, 3
J. BUNYOLA, 2
(15-03-87)

Resultat enganyós, a la vista del succel·t sobre el rectangle de joc. Tot acompanyat d'un mal arbitratge del col·legiat de torn que no va voler o no va saber aplicar el reglament ni a un bàndol ni a l'altre.

Alineació:

Espanya: Sorell, Cosme, Vich, J. Mas, Tomeu, Olegario, G. Hernández, Páez, Terrassa, Leo i Montserrat.

Substitucions:

En el min. 70, Salom i Eusebio entren en el lloc de Páez i Terrassa.

Gols:

1-0, Páez recull un llançament des del cantó xutant fortament per a que un rival, en intentar rebutjar el tir, introduesqui l'esfèric dins la seva pròpia vasa.

2-0, falta assajada per l'equip local que Olegario s'encarrega de transformar.

2-1, jugada d'embolic a

l'àrea dels celestes que l'àrbitre castiga com a penalti, materialitzat en el darrer minut de la primera part.

3-1, jugada de contraatac en la que Leo llança al portal visitant sense que el porter aconsegueixi deturar el baló. Montserrat recull la pilota rebutjada per a batre novament els de Bunyola.

3-2, un altre penalti, aquesta vegada en el darrer minut del partit, que seria transformat sense donar temps a fer res més.

VIRGEN DE LLUC, 4
ESPANYA, 1
(22-03-87).

Alineació:

C.D. Espanya: Sorell, Cosme, J. Mas, Vich, Tomeu, Olegario, G. Hernández, Páez, Terrassa, Leo i Jaume.

Partit estrany el que realitzaren els espanyistes al camp "José Sempere" al barri palmès on juga el Virgen de Lluc. Quasi no hi ha paraules que puguin ex-

plicar el canvi tan radical dels jugadors espanyistes que realitzaren una molt bona primera part, retirant-se al descans amb empat a un gol que marcà Vich. A la segona pot ser que el gol dematiner que encaixaren els visitants baixàs la moral dels jugadors, però el que és segur que és cert foren els tres gols que marcà el quadre local, que, per a més "inri" jugà els darrers trenta minuts amb deu homes.

Però passem a comentar els gols, ja que en allò que es va errer en aquest encontre altres ho hauran d'arreglar si es que es vol aconseguir l'ascens.

1-0, jugada desgraciada per als espanyistes, en la que Jeroni Mas, en intentar desviar l'esfèric a corner, l'envià al fons de la seva pròpia meta.

1-1, jugada personal de G. Hernández per la banda dreta que Vich s'encarrega de transformar en gol.

2-1, filtrada de l'extrem palmès que centra des de

la vorera de l'àrea per tal que Macias, davant la mirada de varis defensors fuseslli Sorell.

3-1, contraatac del "Virgen" amb xut al pal que recull l'extrem Jorge tot enviant el baló a niar al fons de la xarxa.

4-1, nou contraatac, molt paregut a l'anterior, i que Jorge novament s'encarrega de transformar en gol.

Resumint i fent un poc d'història direm que el Virgen de Lluc, fins ara, ha estat la bèstia negra del C.D. Espanya, ja que dels quatre punts disputats als blancicels n'ha aconseguit tres. Recordem que al partit d'anada disputat a la nostra ciutat conseguí empatar (1-1) gràcies a una falta, que contrarrestà el gol de Vich, magistralment executada per Simon que envià el baló per la mateixa esquadra del marc de Sorell. I ara al seu camp... bono, creim que el resultat ho diu quasi tot.

C.D. Espanya I Regional

Espanya , 1 - Sant Jordi, 0 en el darrer minut

Joa. Quin.

Alineacions:

C.D. Espanya: Sorell, B. Salvà, Vich, Páez (min. 75), Jaume, J. Tomàs (min. 45), J. Mas, Leo, Eusebio, Monserrat, Terrassa i Garcia.

Sant Jordi: Cabot, Sánchez, Rotger, Jaume (min. 30), Pizà, Crespí, Carrió, Garau, Mas, Estrany, Adrover i Rodríguez.

Àrbitre:

Va dirigir l'encontre el col·legiat J.M. Arbona Comellas qui va realitzar una bona labor sense necessitat de mostrar cap targeta, degut a l'esportivitat amb què actuaren els dos contendents.

GOL: En el minut 89, quan s'arribava al final i en Monserrat va lograr d'introduir d'un gran tir, l'esfèric junt al pal de la meta d'en Cabot.

INCIDENTS: Era un horabaixa de molt de vent i poc públic a les no-

ves tribunes del camp municipal.

COMENTARI: La climatologia va impedir sens dubte un bon espectacle. Poques jugades lligades en els primers 45 min. i manco ocasions de gol per ambdues parts. Només una d'en Terrassa que va obligar a intervenir amb cert al meta Cabot.

A la 2a. part canviaren poc les coses, l'equip d'espla de St. Jordi entrenat per Mascaró va tenir la seva millor oportunitat en el minut tres per mediació de n'Adrover però va rebotar amb dificultat en Sorell. Per part de l'Espanya va poder inaugurar el marcador mitjançant en J.A. Garcia "Mexicano" però s'encarregà de detenir el porter de l'equip visitant, el quadre del qual es va passar la darrera mitja hora de partit defensant sense ambició el resultat inicial i d'aquesta manera, quan tot pareixia que

J.A. García "Mexicano", M.A. Salom i J.L. Fernández, del C.D. Espanya.

havia d'acabar assuaxí va arribar el gol d'en Monserrat, a l'acabament, donant el triomf al seu equip, el qual malgrat no haver fet res de l'altre món si va ser

el manco dolent d'un horabaixa de molt de vent i que convidava més a quedar-se a casa que a presenciar un partit de futbol.

Bàsquet

Abans de parlar del bàsquet federat de Lluçmajor, tenc l'obligació de donar notícia del Campionat Escolar que ha tengut lloc en aquests darrers mesos; aquest campionat no tan sols ha donat l'oportunitat als al·lots dels col·legis de Lluçmajor i d'altres llocs de disputar tornejos, sinó que també ha iniciat als al·lots en l'esport de la cistella creant un equip de base per formar a futurs jugadors.

Es de destacar l'interès despertat pel bàsquet entre els més joves, la qual cosa ve a reafirmar que amb els mitjans adequats aquest esport ha de convertir-se en l'esport de masses més important dels que aquí es practiquen.

Respecte al bàsquet federat, quan ja s'acaba la temporada oficial es pot fer balanç de les classificacions dels equips, que en la majoria d'ells fan justícia al joc exhibit per l'equip. Les classificacions, podrien esser millors en la majoria de les categories.

Equip Cadets Masculí.

Els equips que millors resultats han donat han estat els de categories més

joves (resultat de una bona feina de base); els altres equips han obtingut posicions intermèdies i ha estat una llàstima no veure als equips de cadetes i juniors masculins en la lluita pel títol com ens tenien acostumats els darrers anys.

Quant als seniors s'ha de lamentar el mal paper que han fet en aquesta darrera fase, classificant-se en els darrers llocs del grup. La raó d'aquesta classificació s'ha de cercar en les baixes de molts dels jugadors de fora fitxats pel

club, degut a això els seniors s'han quedat amb tan sols uns quants jugadors de fora, uns quants veterans i un grup de juniors que hi han posat tota la voluntat, però els mancava experiència.

Esperem que la propera temporada el club es plantegi amb seriositat el fet de voler tenir un equip de seniors que per falta de jugadors locals quedi descomposat quan els de fora se'n van.

L'esport a S'Arenal

VELA.

Arribada la primavera amb les seves bones diades i manca de tant de frec com hem tingut aquest hivern, ja s'estan celebrant repetides proves de vela dins les blaves aigües de la zona, sota l'organització del Club Nàutic s'Arenal. Acabà amb tot èxit el "Trofeu Assegurances Mare Nostrum", també el "Trofeu Illes Balears". Joan Vallès, gerent del Club, em manifestava que són moltes les proves anunciades per la primavera i l'estiu. Seguirem informant del tema "Esport a la mar".

EXPLANACIO.

Han començat les obres del que ha d'esser el flamant "Camp Municipal d'Esports" a S'Arenal. Ter-

reny de "Son Verí d'Abaix" no cedits per Antoni Roses com havíem anunciat anys enrera. L'empresa constructora de "Serra Amengual", ja té allà les maquinotes i els homes aplanant uns vint-i-quatre mil metres quadrats. Després es procedirà al tancament dels terrenys dits. Un pressupost de poc més de setze milions de pessetes. El primer que es farà és un camp de futbol i els vestuaris, però això ja forma part d'un altre projecte. Les obres foren visitades per Joan Puigserver president de la comissió municipal d'esports i cultura, el qual ens informà de l'ambiciós projecte d'aquestes instal·lacions esportives, que significaran assolir el que s'Arenal fa anys ambiciona tenir en aquest aspecte.

B. Sbert.

SANEAMIENTO
CALEFACCION

Gabriel Oliver

INSTAL·LACIONS SANITARIES
CALEFACCIO
ENERGIA SOLAR

Exposició i Vendes: C/. Born, 2 - Tel. 66 06 52
Taller: Melià, 26 - Tel. 66 16 37 - LLUCMAJOR

Colombòfila

Ha començat el concurs

A darreries de Gener el Club Colombòfil Lluçmajor va començar el campionat, que regularment i per aquests mesos, setmana enavant, setmana enrera, ve realitzant cada any.

Però no vos penseu que la feina dels colomistes esdevé quan comença el torneig; sinó que mesos enrera, després d'haver fet la muda i estar en bones condicions, els coloms són sotmesos a uns entrenaments per dins Mallorca a fi que comencin a conèixer el camí de tornada i enfortir els seus muscles.

A principis de Gener se sol conèixer el pla d'amollades que la Federació Balear presenta per la temporada.

Aquest any, si bé no més en forma, el pla d'amollades és igual que l'any passat. Se fan dues fases on la primera consta de sis Eivisses i la segona es pròpiament d'amollades de la Península.

Enguany cal destacar de les amollades la que se farà en darrer lloc, i que serà de Evora (Portugal) amb uns 1.000 km. de recorregut, essent el plat fort d'enguany.

Ara ja s'ha realitzar la primera fase del pla d'amollades, o sia les sis Eivisses.

Els classificats foren:

1a. Eivissa:

- 1.- Joan Barceló
 - 2.- Joan Jaume.
 - 3.- Llorenç Tomàs Sastre.
- 2a. Eivissa:

- 1.- Joan Garí
 - 2.- Bernat Bonet
 - 3.- Jeroni Tomàs.
- 3a. Eivissa:
- 1.- Jeroni Tomàs.
 - 2.- Joan Barceló
 - 3.- Julià Montserrat.

4a. Eivissa:

- 1.- Joan Garí
- 2.- Llorenç Tomàs Sastre
- 3.- Bernat Bonet.

5a. Eivissa:

- 1.- Jeroni Tomàs
- 2.- Sebastià Ballester
- 3.- Bernat Bonet.

6a. Eivissa:

- 1.- Jeroni Tomàs
- 2.- Bernat Bonet
- 3.- Llorenç Tomàs Sastre.

Festes aquestes proves la classificació general que-

dà de la següent manera:

- 1.- Joan Garí
- 2.- Joan Barceló
- 3.- Jeroni Tomàs.

I a la classificació dels designats amb trofeu de "Frutas el molino" quedà així.

- 1.- Joan Garí amb 102 punts
- 2.- Bernat Bonet . . .92 punts
- 3.- Joan Barceló . . .84 punts.

Cal destacar el bon paper que ha fet a principi de temporada un "neòfito" Jeroni Tomàs, que de sis Eivisses n'ha guanyades tres i ha quedat en un bon lloc a la classificació general, per damunt de colomistes més experimentats.

A cada una d'aquestes

Eivisses se varen engabiar uns 270-280 coloms del quals en vengueren un 8 per cent, a una velocitat considerable a segons quines amollades, uns 98 km/h

Si bé sempre se perde coloms se pot dir que a aquesta primera fase no s'ha perdut cap animalad i que els esbarts no han mirat molt.

La segona fase, la pròpiament de Península, ja ha començat però encara no s'han fet les amollades més importants, si bé les que s'han fet ja han despertat una viva atenció entre els colombòfils.

Joan Contest

TALLER DE JOIERIA

Olegario

Treballam el seu or i argent.

Gravats i compostures.
Trofeus esportius

Carrer Born, 7
LLUCMAJOR.

Dojo Kodokan de Lluçmajor

ELS OFEREIX: JIU-JITSU, JUDO, GIMNASTICA DE MANTENIMENT I GIMNASTICA DE MUSCULACIO.

GIMNASTICA I RELAX

S'informi al carrer Major, 39
LLUCMAJOR
Dimarts, Dijous i Divendres
des de les 17 hores

JIU-JITSU

© Dojo Kodokan de Lluçmajor. Tots els drets reservats.

Entre noltros

NAIXEMENTS.

- Catalina Maria Carbonell Ballester, filla de Llorenç i Antònia, nasqué dia 28/2.
- Bartomeu Mas Pons, fill de Bartomeu i Maria, nasqué dia 26/2.
- Catalina Servera Rosselló, filla de Jaume i Margalida, nasqué dia 8/3.
- Joan Adrover Cardell, fill d'Ignaci i Isabel, nasqué dia 12/3.
- Bartomeu Gual Feliu, fill de Miquel i Francisca, nasqué dia 16/3.
- Maria Obrador Fiol, filla de Joan-Antoni i Antònia, nasqué dia 23/3.
- Antònia Julià Rosselló, filla de Pau i Magdalena, va néixer dia 23/3.

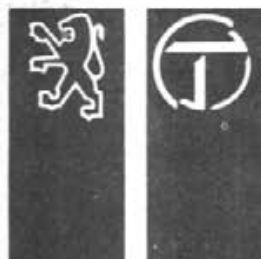
MATRIMONIS.

- Joan Bauçà Guardiola i Isabel Adrover Boscana, es casaren a la Parròquia de Sant Miquel dia 15/2.
- Josep Maimó Ribas i Joana Rigo Mut, es casaren al Santuari de Gràcia dia 21/2.
- Miquel Pons Pujol i Francisca Noguera Canals, es casaren al Santuari de Gràcia dia 1/3.
- Adolar Valentín Hess y Edeltrano Elisabeth Margerete Arnold, es casaren al Jutjat de Pau dia 11/3.
- Sebastià Mairata Pablo i Helen Kathrine Bradbury, es casaren al Jutjat de Pau dia 12/3.
- Joan Domínguez Morlà i Aina Ma. Torrente Sánchez, es casaren a l'església de Sant Jaume dia 14/3.

- Damià-Miquel Planas Clar i Satu Paijikki Backman, es casaren a l'església de N.S. dels Angels de Cala Pi dia 21/3.
- Antònia Fullana Oliver i Ma. Magdalena Servera, es casaren a l'església de Sant Bonaventura dia 8/3.
- Joan Miralles Servera i Catalina Vich de Pablo, es casaren al Jutjat de Pau dia 26/3.

DEFUNCIONS.

- Jaume Oliver Monserrat, morí dia 3/3 als 82 anys.
- Miguel Noguera Zanoquera, morí dia 3/3 als 95 anys.
- Francisca Rebassa Bisquerra, morí dia 5/3 als 65 anys.
- Bartomeu Vila Numas, morí dia 6/3 als 100 anys.
- Gabriel Rebassa Bisquerra, morí dia 9/3 als 80 anys.
- Isabel Sastre Salvà, morí dia 10/3 als 92 anys.
- Elisa Teresa Scott, morí dia 14/3 als 69 anys.
- Rosa Palmer Bover, morí dia 17/3 als 54 anys.
- Catalina Ginard Salvà, morí dia 17/3 als 76 anys.
- Sebastià Adrover Clar, morí dia 18/3 als 69 anys.

**PEUGEOT
TALBOT**

**TALLERES
MARINA**

**PEUGEOT
309**

**Això és
una altra
història**

**AGENTE
OFICIAL**

Joan Ramon Clar
Mestre de taller
Carrer Marina, 104
Tel. 66 05 21
LLUCMAJOR

Sopa de lletres

L L O R E R P A C A
 L L C D A R E D U R
 I R E H G E R F J E
 R H E G I R E A B D
 I Z A Y A O R E O I
 E I R U N M A A Y R
 R A E X I A A B U A
 N C N O C N R N E G
 A P U V O I S A S R
 M H R E K I U Q C A
 L O P U L L D R T M

9 noms d'arbres i plantes que ara tenen flors.

Solució sopa de lletres del número anterior

A C D F O R M I Q L
 S L R B A O A H A E
 E A L C G I C H A J
 I D G E I A A L C U
 R A P I D L R L E H
 E C E F C A E Z B I
 R R K O L S T M I T
 R E A N V I U U N L
 E M D K L J E O I X
 F O R N E L L S B C

8 topònims menorquins.

Endevinalla

Dues germanetes
 ballen dins un plat,
 cotilleta verda,
 giponet morat.

SOLUCIO ENDEVINALLA ANTERIOR

UNA TEULA.

P'es forat d'es moix

La degradació i el mal gust ha passat de S'Arenal a foravila i de foravila al Cementeri. Les paraules del Sr. del Pino (q.e.p.d.) quan va exposar les línies generals de Nou Pla Urbanístic, recomanant que es regulàs com havien de ser les tombes —davant la por que s'arribassin a pintar— han estat profètiques. Ja en tenim dues de pintades.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

SERVI D'EDUCACIÓ SANITÀRIA

SEAT IBIZA CINCO PUERTAS

HECHO PARA SU GENTE.

Rubí Automóviles Lluçmajor, S.A.

Cra. s'Arenal, s/n - Tel. 66 02 34 - LLUCMAJOR

C/. Terral, 4 - S'ARENAL

Sabates Can Gramet

VENDA DE MOSTRES
PARELLS SOLTS

C/. Bisbe Taixaquet, 6 - Tel. 66 03 74
LLUCMAJOR

EL VERANO LLEGARÁ CON MINI MOKE

RecatAuto

AUSTIN ROVER

EL SALO DE PERRUQUERIA
I BELLESA DE LES

GERMANES
PUIGSERVER

ELS OFEREIX EL SEU HORARI:

De dimarts a divendres
de 9 a 12 i de 15 a 19
i els dissabtes de 9 a 19

C/ Orient, 8 - Tel. 66 02 87
LLUCMAJOR

AUTO ESCUELA

Rafael Fiol

LLUCMAJOR: Pescadors, 19 - Tel. 66 02 46
S'ARENAL: Pl. dels Nins, 3 - Tel. 26 43 51
PISTA DE PRACTIQUES: Telèfon 66 17 25

SI EN ELECTRODOMÈSTICS BONS PREUS VOLEU TROBAR PER CA'N PAU PODEU PASSAR

- **Tenim els millors preus**
- **Abans de comprar veniu a comparar**
- **Radio - TV - Video**
Sò alta fidelitat

- *Frigorífics elèctrics i a butà
- *Generadors per fer corrent i per carregar bateries.
- *Televisors de color a bateria
- *Instal·lacions elèctriques i d'energia solar
- *Servei tècnic propi.

Ca'n Pau Salvà

BOTIGA: C. Bisbe Taixaquet, 24
Tel. 66 01 04

TALLER: C. Weyler, 1
Tel. 66 02 55

AUTO-ELECTRIC
Barceló

Ronda de Ponent, s/n - Pedró A. Matarró, 55
Teléfono 66 01 70
LLUCMAJOR (Mallorca)

UNIVERSITAT DE BARCELONA
Tècnica de Productes

BOSCH Automobil
BOSCH Herramientas
BLAUPUNKT
Calentadores
LINKERS

Esquiladora eléctrica **Econom E**
para ovinos

Máquina ganadora
(en los puestos 1-4)
en las competiciones francesas
de esquila de ovinos 1982,
en las categorías «Decanos».

GT 269
Cabezal cortante suelto
con placa superior GT 587
placa inferior GT 588

GT 294 (Versión para RFA, Bélgica, Finlandia, Luxemburgo, Países Bajos, Noruega, Austria, Suecia)
GT 291 Con homologación SEV (versión para Suiza) 220V

Econom E

especial para el esquila de ovinos
con cabezal cortante ancho GT 269
placa superior GT 587
placa inferior GT 588

En lugar del cabezal cortante GT 269, se podrá emplear también el cabezal cortante GT 267 para el esquila de bovinos y equinos.

Otras placas ver página 7.

AESCULAP